

Vallomások napja a parlamentben

Iorga iskolaügyi törvényeinek megsemmisítését javasolta egy kormánypárti képviselő — A lupisták rémlátomása az erdélyi iskolák felett — Kiknek köszönhetette uralmát Iorga?

Hosszu életet jósol Vaida kormányának a francia sajtó

Bucurestiből jelentik: A Kamara hétfő délutáni ülésén Cerciu kormánypárti képviselő köszönettel veszi tudomásul Irimescu aviatikai alminiszter szombati ismeretes választát, amelyet a repülőalap felhasználásáról adott. Ennek ellenére azonban csatlakozik Cortinescu liberális képviselő interpellációjához, amennyiben azt kívánja, hogy az ügyre teljes világosság derüljön. Le Beaton németpárti képviselő a nyugdíjak folyósításának ügyében interpellál, míg Simionescu-Barlad törvényjavaslatot terjeszt be az árvíz-sújtotta Barlad város újjáépítéséről.

Laes kormánypárti képviselő az előző kormány iskolaügyi intézkedéseit bírálja és kéri a kormányt, hogy semmisítse meg azokat a rendeleteket és törvényeket, amelyeket a Iorga-kormány kultuszminisztere közzé tett és semmisítse meg mindazokat a fegyelmi intézkedéseket és áthelyezéseket, amelyeket Iorga politikai célzattal fogantatott. Rávilágított arra, hogy a Iorga-kormány intézkedései az iskolaügyekben a legnagyobb káoszt idézték elő. Andrei iskolaügyi alminiszter válaszában kifejti, hogy a közoktatásügyi kormány általános programot kíván megvalósítani s amíg ez meg nem történik, addig az említett problémákhoz nem nyulhatnak, mert csak még nagyobb zavart idézne elő. A sérelmeket orvosolni lehet és a reformokat az oktatókarral egyetértőleg fogják végrehajtani. Felticiu lupista képviselő az elemi iskolai oktatásról szóló törvény hetedik szakaszáról beszél, amely szerint a községek jövedelmének 14 százalékát iskolai célokra kell fordítani. Az összegnek iskolák szerinti elosztását a román iskolák érdekében Iorga úgy oldotta meg, hogy ne a lélekszámot és ne az iskolát fenntartó lakosság nemzetiségének többségét vegyék figyelembe, hanem az iskolák szükségleteinek arányát tartásuk szem előtt. Ezt az intézkedést a jelenlegi kormány megváltoztatta és ezáltal a román iskolák hátrányba kerültek, főleg Erdélyben, ahol egyes helyeken a kisebbségek nagyobb számban élnek, mint a többségi lakosság. A kormány intézkedésének visszavonását kéri.

A városi jelzálogpapirok sorsa

Duca liberális a rokkantak érdekében interpellált, míg Adam Ionescu törvényjavaslatot terjesztett be a városi jelzálogpapirok értékének megállapítása ügyében. Ezután a napirendre tértek és kezdetét vette a felirati vita. Iamandi liberális képviselő a választások lefolyását kifogásolja. Kifejti, hogy a nemzeti-parasztpárt bírókból álló kormánnyal akarta a választásokat keresztülvinni és ennek ellenére mégis vállalkozott egy választási kormány megalakítására. Sok helyen a kormány nem respektálta a választási szabadságot.

Calinescu belügyi államtitkár: Önöknek nincs erkölcsi joguk arra, hogy a választások tisztaságát kifogásolják!

Iamandi: Iasiban valóban nem lehetett ki-
fogás a választások ellen! Meg kell azonban lá-

lapitanom, hogy a kormány úgy sem érte el a többséget és nyolcvan százalékot alig sikerült összeszedni.

Cuza: Önök alatt más lett volna?

Iamandi: Ne szakítson félbe és ne akarja elrontani huszéves kapcsolatainkat!

Cuza: Ön a diákom volt!

Iamandi: Misu Weissmann is diákja volt!

A kormány különben Erdélyben sem bizonyította be sokat hangoztatott többségét és alig sikerült a szavazatok 42 százalékát elérni. Besszarábiában még harminc százalékot sem sikerült kapni. Kétségbe vonom a kormány alkotmányosságát, mely nem bírja a szavazatok többségét.

Egy többségi: Önök támogatták Iorgát.

Iamandi: A kormány nem alkotmányos, mert a király bizalmán kívül a nép bizalmát nem bírja.

Manu lelkész: Iorga kormányrajutásának minden bűne önökre hárul!

Duca: Amíg mi a Iorga-kormány ellen harcoltunk, önök a külföldön üdültek és mindössze hárman voltak csak a Kamarában.

Mirto: Ez a három azonban többet dolgozott, mint Önök összevéve.

Duca: A választások utáni első napon megszakítottuk velük az összeköttetést. Önök is megszavazták a konverziós törvényt, de azért nem mondják magukról azt, hogy támogatták a Iorga-kormányt. Mi is meg fogjuk szavazni az Önök közraktári jegyekről szóló törvényét, de ez természetesen semmi esetre sem jelenti azt, hogy támogatjuk önöket.

Madgearu: A nép nem így ítélkezik. A nép csak azt a történelmi szempontot tartja szem előtt, hogy önök támogatták Iorgát és ha ez a támogatás nem történik meg, akkor a professzor és kormánya már kinevezése után a negyedik napon megbukott volna. Ezért tehát a Iorga-kormány összes bűneiért a felelőséget, akár akarják, akár nem — önök viselik!

Ducának van bátorsága bevallani, ha hibás

Duca: Lehet, hogy az Argetoianuval kötött paktum helytelen volt és, hogy ezzel a lépéssel hibát követtünk el!

Egy hang: És ennek a hibának a levét az országnak kell meginni!

Duca: Nekünk legalább van bátorságunk ahhoz, hogy bevalljuk azt, ha hibát követtünk el.

Rövid vita után az ülés véget ért.

A párisi Petit Parisien mai száma a Vaida-kormányról cikket közöl, amelyben többek között azt írja, hogy a jelenlegi kormány élére hosszúnak ígérkezik. A lap dicséri Vaida miniszterelnök ügyességét, amellyel a lengyel-orosz kérdésben az ellenzék támadásait elhárította. Franciaországban annál szivesebb fogadtatásra talál Vaida, mert álláspontja teljesen fedi Franciaországot is. A román kormány megerősödve került ki a támadásokból és a külföld bizalmára a nemzeti parasztpárti kormány feltétlenül számíthat.

Életbelépett a német statárium

Öt halálos ítéletet hozott a legelső napon a német rendkívüli bíróság — „A német nép a jövőben más ítéletet fog hozni...” Rendőrök oszlatták szét az első statáriális tárgyalás közönségét Feltűnően szigorúak a briegei különbírók ítéletei is

Beuthenből jelentik: A németországi véres események következtében aktivitásba lépett rendkívüli bíróság most ült össze első ízben és mindjárt a legsúlyosabb ítéleteket szabta ki az elébe került vádlottakra. Ma foglalkozott a beutheni bíróság Pietrsuch kommunista gyilkosai ügyével és Kottisch, Wolniza, Müller és Grapuhner vádlottakat politikai okok miatt elkövetett emberölés és súlyos testisértés címén halálra ítélte, ezenfelül Wolnizát külön egy évi, a többieket pedig külön két esztendői mellékbüntetéssel sújtotta. Halált mondott ki azonban a statáriális jellegű bíróság Lachmann vádlott felett is, aki gyilkosságra való felbujtás miatt állott bírúi elé. Hoppe vádlott bűnszegédi minőségért két évi fegyházbüntetést kapott, viszont Novac Hedemio és Czaja vádlottakat felmentették. Amikor a bíróság kihirdette ítéletét, a breslauer rohamcsapatok vezére, Hines így kiáltott az elnököknek:

— A német nép a jövőben más ítéleteket fog hozni. Heil Hitler...

A terebren hatalmas tumultus támadt és az izgalom átterjedt az uccára is, ahol a közönség tüntetni kezdett és a rendőrök gumibotot

beavatkozása vált szükségessé a rend fenntartása érdekében.

Briegben hasonlóan rendkívüli bíróság ítélkezett az ochlauer véres júliusi vasárnap vádlottjai felett, itt azonban a legsúlyosabb ítélet négy évi fegyház volt.

Briegből jelentik: Dél előtt hirdették ki rendkívül nagy hallgatóság előtt az ítéletet az öblauer véres vasárnap, 1932. július 10. vádlottjai előtt.

A fővádlottak közül súlyos közcsendháborítás, fegyverrel való visszaélés, izgatás miatt Darnick Lobogóegyesület (Reichshammer) fiókvezért három esztendői, Bloch nevű helyettesét négyévi fegyházra ítélték. Vanin vádlott súlyos közcsendháborítás és súlyos testisértés miatt két évi fegyházra kapott. Strulik szak szervezeti fiókvezér és Manche szociáldemokrata városatyja közcsendháborítás és botrányozás miatt másfél, illetve egyesztendői fegyházra kapott. Kose és Morawe női vádlottakat hat, illetve kéthavi fegyházra ítélték. A többi büntetés egy esztendő és három havi fegyház között mozog.

Az aradi háztulajdonosok memorandumban kérik a házádósságok szanálását

A háztulajdonosok nagyfontosságú gyűlése --- A memorandum pontjai --- Módosító előterjesztések --- A kényszerárverések és végrehajtások felfüggesztését kérik a szanálásról szóló törvény megszavazásáig

Nagyjelentőségű gyűlést tartottak vasárnap délelőtt az aradi Háztulajdonosok Szövetségének összehívására az aradi háztulajdonosok. A gyűlés tulajdonképpen bekapcsolódást jelent a mozgalomba, amelyet az ország többi háztulajdonos szövetségei indítottak meg és, amely a városi ingatlanulajdonosok szanálását célozza. Az elnöki emelvényen dr. Albu, Cornel, a Szövetség elnöke, dr. Steinitzer Pál és dr. Demian Aurel foglaltak helyet. Demian dr. bejelentette, hogy bár a gyűlést a Szövetség hívta össze, ez nemcsak a szövetségi tagoknak, hanem az aradi háztulajdonosok összességének a gyűlése. Utána Albu dr. elnök rávilágított arra, hogy a háztulajdonosok talán sohasem voltak olyan nehéz helyzetben, mint éppen mostan. Ennek oka egyrészt az, hogy különbséget tettek városi és falusi birtok között és, amíg a falusi birtokok a legkülönbözőbb előnyökben részesültek, a városi ingatlanokat számos deherrel sújtották. Ezek közé tartoztak a különböző lakbértörvények, amelyek lehetetlenné tették, hogy a háztulajdonos nemhogy a saját megélhetéséhez, de a ház fenntartásához szükséges összegeket előteremtse a házból. A lelkiismeretes háztulajdonosnak javításokat is kellett eszközölnie ingatlanán és erre a célra, sőt az adó céljára is, sorozatos kölcsönöket kellett felvennie, úgy, hogy végül már csak fiktív tulajdonosa lett házának. Nagyrészen hozzájárult a jelenlegi helyzet előidézéséhez az állam fiskalitása is. A kölcsönökkel évekkor ezelőtt 20-30, sőt magasabb százaléku kamattal kellett felvennie, akkor, amikor háza 4-6-7 százalékos jövedelmet hozott számára. Jövedelme tehát egyáltalán nem volt arányban azokkal a kötelezettségekkel és terhekkel, amelyek házából származtak. Ma már ott tartanak a háztulajdonosok, hogy képtelenek ezeknek a kötelezettségeknek eleget tenni. Ezen a helyzeten feltétlenül változtatni kell. A háztulajdonosok szanálása nemcsak a háztulajdonosok,

Véres lakodalom a Mosóczy-telepen

Három garázda fiatalember merénylete egy törvényszéki jegyző ellen

Véres merénylet játszódott le szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Mosóczy-telep egyik házában. A házban lakodalmi ünnepséget tartottak, amelyen az örömszülok egyik rokona, dr. Rácz Gábor aradi törvényszéki ülnök is megjelent, aki magával vitte az esküvőre Herczeg Sándor aradi törvényszéki jegyzőt is.

A mulatók egyrésze a hajnali órákban az udvarra vonult. Hajnali három óra tájban három ismeretlen fiatalember jelent meg az udvaron, akik el akartak vegyülni a mulatók közé. A házbeliak azonban rájuk szóltak, hogy távozzanak és többek között Herczeg is távozásra szólította fel őket. A hivatalan éjszakai vendégek kifelé is indultak és Herczeg utánuk ment, hogy kikísérje őket és bezárja a kaput.

A merénylet a kapu alatt történt, ahol a hivatalan látogatók közül az egyik, egy M u h a Géza nevű fiatalember Herczeget hátulról megtámadva, háromszor hátba szurta. Herczeg először úgy érezte, hogy csak megütötték és ezért megfogta és megpofozta támadóját. Csak az udvarba lépfekor figyelmeztették a vendégek a törvényszéki jegyzőt arra, hogy ruhája véres és bizonyára megszurta. Természetesen azonnal orvost hívtak, aki Herczeget ápolás alá vette. Sebe, mint megállapítást nyert, husz napon belül gyógyul. Jelentést tettek az ügyről a rendőrségnek is, ahonnan Ch er c h e s komiszár szállott ki a helyszínre. M u h á t sikerült is előállítani a rendőrségre, ahonnan viszont az ügyészségre kísérték.

de a hitelezők érdeke is. A szövetség foglalkozott a helyzettel és memorandum-tervezetet dolgozott ki, amelyet elfogadás esetén Öfelségének, valamint a kormány összes tagjainak és az összes képviselőknek elküldenének.

A memorandum-tervezet lényegesebb pontjai a következők: 1. Csak azon városi ingatlanok adósságai szanálhatók, amelyeknek telekkönyvi bekebelezése ez év május elsejéig megtörtént. 2. Csak azon adósságokat szanálják, amelyeknek összege nem haladja meg az ingatlan 1932. május elsejéi képviselt értékének 75 százalékát. Az ingatlan értéke nem lehet kisebb, mint bruttójövedelmének tízszerese. 3. A szanálás jogszertint történik, anélkül, hogy azért bírói hatóságokhoz kellene folyamodni. 4. A szanálás során a kölcsönvett összeg nem csökkenthető, illetve a háztulajdonosok nem kérnek tökeelengedést. 5. Számítsák újra a hitelezők az 1928-tól 1932-ig fizetett kamatokat, azokat csökkentésük visszamenőleg bizonyos százalékkal, a differenciát pedig tudják be az eddigi törlesztésekbe. A kamatleszállítás a következőképpen történne: 1932-re 2 százalékos, 1931-re 3, 1930-ra 6, 1929-re 10, 1928-ra 12 százalék. 6. Az adósságok husz év alatt, egyenlően beosztott részletekben fizetendők. A kamat azonban évenként a következőképpen csökkenne: az első öt évben 5 százalék, a második öt évben 4, a harmadikban 3 és a negyedikben 2 százalék. 7. Az idegen állampolgárok csak viszonyosság esetén élvezik a szanálás előnyeit. 8. Az idegen valutában kötött kölcsönöket átváltoztatnák lejre és árfolyamnak azt a kurzust vennék alapul, amelyen a szóban levő valuta a törvényjavaslat benyújtásának napján állott. 9. Nem kerülnek szanálás alá azok az ingatlanok, amelyeket az agrárkonverzióról szóló törvény 52. paragrafusa felsorol és ugyancsak nem élvezik a szanálást azok az ingatlanok sem, amelyeket ipari vagy kereskedelmi vállalatok számára építettek vagy vásároltak. 10. Bírói bíróság elé csak akkor kerülhet a szanálás ügye, ha az adós és hitelező között nem jönne létre megegyezés. 11. A szanálásra vonatkozó összes iratok bélyeg- és illetékmentesek.

A tervezethez először Szűcs Dezső háztulajdonos szólott hozzá. Utána Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár beszélt, aki kifejtette, hogy ha valamit kérni akarnak a kormánytól, akkor ne szélsőséges dolgokat kívánjanak, hanem olyan javaslatot készítsenek, amely tárgyalási alapul elfogadható. Nem lehet öt évre visszamenőleg kamat-térítést kér-

Összehívják újra a magyar parlamentet

Hunyady Ferenc gróf mezőcsáti inzultusa miatt. --- Vasboxerrel ütötték le, majd letartóztatták Emődön az ellenzéki képviselőt

Budapestről jelentik: Súlyos válaszfél inzultusok történtek a mezőcsáti területben, ahol Purgly Emil földművelésügyi miniszter és Eckhardt Tibor mérkőznek a képviselői mandátumért. Emődön az ellenzéki választók sorakoztak fel azon az uton, ahol a miniszterek autóikon bevonultak a községbe. Az emödi főter közelében nagy tumultus támadt. Erre gróf Hunyady Ferenc ellenzéki képviselő odasietett, hogy figyelmeztesse a gyülekezőket arra, hogy minden csoportosulás tiltva van.

A kormánypárti kortések sorából előlépett ekkor Hammel János, az emödi jegyző fia és gróf Hunyadyra ordított:

— Mit izgat itt? Eljen a kormány!

Midőn Hunyady Ferenc gróf nyugodtan azt válaszolta az ittas fiatalembernek, hogy nem áll vele szóba, az boxerrel rántott elő és a tőle elforduló ellenzéki képviselőt teljes erejével fejbeütötte. A gróf egy pillanatra megtántorodott és

ni a bankoktól, amelyek ezeket az összegeket már régen kifizették betétesüknek, hitelezőiknek, az államkincstárnak, stb. Keressenek más megoldást. Így például kérjék esetleg a kormánytól állampapírok kibocsátását és ezekkel fizethessék adójukat, vagy más adósságukat. Ő csak ötletszerű javaslatokkal állhat elő, mert hiszen a problémát nem tanulmányozta alaposan. Egyet azonban le kell szögezni. Nem szabad úgy „befagyasztani” a városi hitelt, mint ahogy tönkretették a mezőgazdái hitelt a konverziós törvény által. Pacuraru Brutus után Mittner aradi kereskedő szólt fel, aki azt javasolta, hogy 15 évi fizetési terminust kérjenek, négy százalékos kamattal. Ennek a kamatnak egy százaléka után azonban a pénzügytervezeteknek ne kelljen adót fizetniük.

Ezután Demian Aurel dr. a Szövetség ügyésze beszélt, aki teljes mértékben igazat adott Pacuraru Brutusnak. Csak teljesíthetőt kérjenek a kormánytól. Javasolja, hogy a tervezetet azzal a módosítással fogadják el, hogy nem kérnek kamatmegtérítést. A husz év alatt nem kérik a kamat csökkentését, hanem öt százalékos kamatot állapítanak meg. **Csak azok részeseülhessenek a szanálásban, akik a kölcsönt ingatlan vételre, építésre, az épület jókarbantartására, adófizetésre, biztosítás fizetésére, vagy létfenntartásukra vették fel.** Akik a kölcsönt ipari vagy kereskedelmi vállalatokba fektették, ne élvezhessék a szanálást. Demian dr. után Pacuraru Aranika gyakorlati példával illusztrálta a háztulajdonosok helyzetét. Öt évvel ezelőtt egyik házának egy része beomlott.

A városi mérnöki hivatal 50.000 lej bírság mellett arra kötelezte, hogy renováltassa két házat. Erre a célra 215.000 lejt kellett felvennie 30 százalékos kamattal. Kamatok formájában a tőkét már rég kifizette és még mindig 150.000 lejjel tartozik. Tizenhét lakója közül nyolc nem fizet, úgy, hogy ő maga is a legsúlyosabb megélhetési gondokkal küzd.

Fokozatos kamatpolitikát

Kornis Márton azt fejtette ki, hogy a mindenkori kormányok a helytelen lakbértörvényekkel és kiméltlen adópolitikájukkal a legreálisabban gondolkodó háztulajdonos számításait is keresztül húzták. Azt javasolja, hogy a jelenlegi nehéz helyzetre való tekintettel kérjék azt, hogy inkább az első öt évben fizessenek kisebb kamatot és azt csak később emeljék.

Steinitzer Pál dr. a románul elhangzott előterjesztések szövegét magyarul is ismertette, majd pedig Albu Cornel dr. szólt fel, aki azt javasolta, hogy a tervezetet a Pacuraru Brutus, Demian dr. és Kornis Márton által előterjesztett módosításokkal fogadják el. Ehhez még hozzáfűzte azt is, hogy az ingatlanokra kitűzött minden kényszervégrehajtást, árverést függeszsenek fel a szanálásról szóló törvény megszavazásáig. Azt is javasolja, hogy a fizetendő kamatokat a következőképpen állapítsák meg: első öt év 2 százalék, második öt év 3, harmadik 4, negyedik 5 százalék. A gyűlés ezt a javaslatot el is fogadta.

elesett, majd hirtelen talpra ugrott és támadóit kétszer arcútlötte. Erre a kormánypárti kortések egész tömege rohant Hunyadyra, aki öklével tartotta távol őket magától. Csakhamar megjelenő egy csendőrorjárat is a piactéren s Hunyady grófot letartóztatták, bekisérték a csendőrségi lakatnyába, ahol este tizig fogvatartották, majd Mezőcsátra szállították át, ahol a járásbírósnak adták át. Turchányi Egont, aki követelte Hunyady gróf szabadlábrahelyezését, szintén megtartották a kormánypárti kortések.

A mezőcsáti események miatt a magyar ellenzék elhatározta, hogy a parlament már régebben tervbe vett összehívását a szükséges öven aláírás után mégis kivívják és az aláírásokat holnap be is nyújtják a képviselőház elnökéhez, aki valószínűleg a jövő hét valamelyik napjára tűzi ki a parlament ülésének dátumát. Az ülésen feltárlják a mezőcsáti atrocitásokat, továbbá Hunyady Ferenc gróf jogtalan letartóztatásának és fogvatartásának részleteit.

Fontos határozatokat hozott az aradi bridge-verseny zsürije

Verseny előtt sorsolják ki a helyezéseket -- Szigorú büntetésekkel sújítják az elkésett versenyzőket -- Módosított büntetőpontok -- Kizárták a kibiceket a verseny-teremből

Ma délután öt órakor ülést tartott a Lloyd Klubban az aradi bridge-verseny zsürije, amely a versenyre nézve több fontos határozatot hozott. A zsüri elsősorban a sorsolás kérdésében határozott. Eredetileg az volt a terv, hogy már a ma délutáni ülésen történik meg a játékosok kisorsolása, azonban ettől eltérően ma olyanértelmű határozatot hozott a bridge-verseny zsürije, hogy a kisorsolást közvetlenül a verseny előtt, még pedig szerdán este fél kilenc órakor ejti meg. Ezután is felkérjük tehát a zsüri tagjait, hogy szerdán este pontosan fél kilenc órakor jelenjenek meg a Lloyd Klubban, hogy a kisorsolás rendben megtörténhessen. A játékosok pontos megjelenése is rendkívül fontos. Miután pontban kilenc órakor kezdődik a verseny, a zsüri arra kéri a játékosokat, hogy már kilenc óra előtt jelenjenek meg a verseny színhelyén. A zsüri egyébként büntető szankciókat is mondott ki azokkal a játékosokkal szemben, akik elkésve érkeznek.

Tizenöt percen belüli késésért 500 büntető pontot írnak a késedelmesen érkező játékos terhére, azontul pedig a nevezési díj elvesztése mellett, kizárják a versenyből. A verseny az esetleges késések dacára is pontosan kezdődik, miután az elkésett helyére póttjátékost jelöl ki a zsüri.

Kimondotta még a zsüri, hogy nem olvas fel versenyszabályokat a verseny kezdete előtt, miután mindenki kellő időben megkapja a nyomtatott szabályzatot, amelyre mindenre nézve megfelelő felvilágosítást nyújt. A mai filésen csak néhány jelentéktelen módosítást eszközölt a zsüri, ezeket pedig lapunk mai számából vehetik tudomásul a verseny résztvevői.

Igy kimondották a zsüri tagjai, hogy *re-nonsz esetén az ellenfelek három ütést írnak vonal felett, még pedig a játék állásához képest számítják a pontokat.* Az időelőtti megszólalást is meglehetősen szigorúan büntetik. A szabályzat szerint új osztás kérhető, azonban itt ez nem vehető keresztül, miután a verseny résztvevői leosztott lapokkal játszanak. Itt tehát szintén büntetőpontokat írnak, még pedig mansban száz, bellben kétszáz pont a büntetés.

Azon versenyzők, akik még nem kapták kézhez a versenyszabályokat és a portland tabellát, díjmentesen átvehetik bármikor az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A verseny a Lloyd Klub nagytermében folyik le. A verseny komolyságára való tekintettel, a zsüri kimondotta, hogy a kibiceket kizárja a nagyteremből a verseny tartamára. A teremben kizárólag a játékosok, zsüritagok, valamint a rendezőség tagjai tartózkodhatnak. Ezen intézkedésre annál is inkább szükség volt, mert a jelenlegi nagy melegben elviselhetetlen lett volna a játékosok számára a tulzsfolt terem. Minden technikai előkészület megtörtént, úgy hogy az augusztus 24-iki verseny simán, minden zavaró momentum nélkül folyik le. A nevezések lezárása után egyébként több új nevezés is megérkezett, azonban a verseny rendezőségének tartania kellett magát az előírt szabályokhoz és csak feltételeken fogadhatta el a nevezéseket. A benevezettek tehát póttagokként szerepelnek és abban az esetben vesznek részt a versenyben, ha valaki elkésett és ilymódon esett ki, vagy pedig betegség vagy egyéb körülmény akadályozza meg a résztvételben. Az új nevezések mindenesetre élénk bizonyítékai annak a különleges érdeklődésnek, amelyet az aradi bridge-világban versenyünk iránt tanúsítanak.

Arad társasági életében kiemelkedő eseményé lett az Aradi Közlöny bridge-versenye és ma már minden klubban látni a versenyünkre tréningező játékosokat, akik ambícióval indulnak az augusztus 24-iki izgalmas küzdelembe. A döntő küzdelem előreláthatólag csak csütörtökön, augusztus 25-ikén este zajlik le. A rendezőség ugyanis elhatározta, hogy abban az

esetben, ha a játék elhúzódik, a versenyzők megkímélése szempontjából nem ragaszkodik ahhoz, hogy még szerdán éjszaka befejezze a versenyt, hanem a folytatását másnapra halasztja. Ebben a tekintetben a verseny zsürije ma nem hozott konkrét határozatot, hanem a verseny alatt, tehát szerdán éjszaka állapítja meg, lefolytatható-e végig a verseny egy nap alatt, vagy pedig csütörtök estére halasztja-e a döntőt. Abban az esetben, ha két estén át tart a verseny, úgy csütörtökön este is kilenc órakor kezdődik a küzdelem.

H. Sziklay Gizi táncitanárnő Strada Cercetasilor 7. (Szent Pál-ucca) tánciskoláját szeptember 1-én (csütörtök este) megnyitja

kezdők és haladók részére. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás ugyanott. Külön délutáni gyermek- és diák-kolonok. — Magán-órák és magán-kolonok tanítása a legújabb mondain-táncokból. — Balettánc-kiképzés és ritmikus torna tanítása.

Álarcos bandita-támadás Aradon

Kloroformos kendővel kábitotta el egy fiatalember az aradi fertőtlenítő intézet gondnokának feleségét -- Összekötözte az uriasszonyt és kifosztotta lakását

Detektívregényekbe illő kloroformos betörés történt tegnap fényes nappal, a délutáni órákban Aradon. A betörés ügyében ugyan ma egész délután folytak a kihallgatások, azonban a hatóságoknak mindaddig nem sikerült a titokzatos ügyre fényt deríteniök. A rendkívül érdekes eset részleteiről egyébként a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Mitykó Gusztáv, az aradi fertőtlenítő intézet vezetője és gondnoka, aki szenvedélyes vadász, tegnap este nyolc órakor tért haza a mezőről, ahol egyik fiatal vizsláját oktatta. A gondnok a tudószanatóriummal szomszédos épületben lakik, amelyet a szanatóriumtól tulajdonképpen csak egy fal választ el, amelyen át egy ajtó vezet Mitykókék épületébe. Amikor Mitykó az udvarba lépett, minden gyanu nélkül ment be a lakásba, ahol a hálószobában a legnagyobb megdöbbenésére nagy felfordulást talált és csak a következő pillanatban vette észre, hogy felesége, akit egyedül hagyott otthon, a földön fekszik: arcán egy átható szagot árasztó vászondarab hever, kezeit pedig úgy összekötözte valaki, hogy a kötélen mélyen belevágódott husába. Mitykó természetesen az első pillanatban csak arra gondolt, hogy feleségét magához térítse. Megszabadította a vászondarabtól, amely arcát borította be és feloldotta kötéleiket. A szerencsétlen asszony azonban csak későbbben tért ismét magához és ekkor mondhatta el a titokzatos eset előzményeit.

Mitykóné előadása szerint, délután a diványon pihent, amikor arra lett figyelmes, hogy valaki nesztelenül belép a szobába. Pillanatra felemelte a fejét és ekkor csak annyit látott, hogy egy álarcos alak közeledik feléje. Segítségért azonban nem kiáltott, mert a következő másodpercben, az ismeretlen már a diványnál is termett; egy kábitószerral — nyilván kloroformmal, — átitatott kendőt dobott az arcára és több ütést mért a fejére.

ÖRÖKITSE MEG HANGJÁT GRAMAFON LEMEZEN

KÉT OLDALAS GRAMAFON LEMEZ FELVÉTELI DÍJA ÉS ÁRA LEI 80.—

GRAMAFON FELVÉTELEK EGÉSZ NAP

Délelőtt 9—12-ig. Délután 3—7-ig

VÉRTES RÁDIO ÜZLETBEN

BULEV. REG. FERDINAND, Str. Cloșca (Szt. László-u.) sarkán.

Nagy érdeklődés és számos fogadás előzi meg versenyünket, amelynek komolyságára és igazságos, pártatlan lebonyolítására nézve garanciát jelent az a zsüri, amely Arad több bridge-tekintélyét foglalja magában.

Mitykóné a kábitószert hatása alatt elvesztette eszméletét. A vakmerő betörő akkor a földre dobta a szerencsétlen asszonyt, a szekrényeket kinyitotta, azoknak tartalmát a földre hányta, kevés ruhaneműt és ezer lej körüli készpénzt vitt magához és nyomtalanul eltűnt. A kaput Mitykó Gusztáv hazajövelekor zárva találta, úgy, hogy a betörő csak azon a bejáraton jöhetett be, amely a tudószanatóriumot és a fertőtlenítő telepet összeköti.

Az eseményről természetesen azonnal jelentést tettek a harmadik kerületi rendőrségnek, amely az ügyben bevezette a nyomozást. A feljelentés alkalmával Mitykó Gusztáv, elmondta, hogy a betöréssel kapcsolatban kire gyanakszik. Véleménye szerint a támadást csak a helyzettel teljesen ismerős egyén követhette el. Ennek az embernek tudnia kellett, hogy ő mikor megy el hazulról, tudnia kellett azt is, hogy Mitykónén kívül senki sem tartózkodik az épületben. Az ember, akire Mitykókék gyanakszanak, a fertőtlenítőnek egy alkalmazottja, akit súlyos büntetést a bíróság egyszer már el is ítél és akire több ízben rábizonyultak különböző lopások. Mitykó ismételtén kérte ennek az embernek az elbocsátását, amit azonban a városi hatóságok nem teljesítettek. Legutóbb azonban mégis felfüggesztették állásától, de később újra ügyintézkedik, hogy elfoglalhassa eredeti helyét. A rendőrségen tett vallomásukban Mitykókék kifejtették, hogy véleményük szerint nem annyira rablás, mint inkább bosszu történt, vagyis a tettes Mitykóné megijesztésével akart a gondnokot bosszút állni. A rendőrség ebbe az irányba is kiterjesztette a nyomozást, a szóban lévő embert kihallgatták, azonban bűnösségére vonatkozólag eddig még nem sikerült bizonyítékot produkálni. Az ügyben a rendőrség teljes apparátussal folytatja tovább a nyomozást, hogy a rejtélyes, kloroformos és álarcos támadó kilétét megállapítsa.

CORSO-MOZGO! PREMIER! EXFELESÉG!

Ursula Parrott világhírű regénye nyomán. Zenés életkép az amerikai modern társaságból. NORMA SHEARER ROBERT MONTGOMERY, CONRAD NAGEL.

MA d. u. 8 órakor

A FEHÉR SZINFONIA!

Nagyszerű sporttám a svájci hőmezőkről a legjobb skybajnokokkal.

RENATE MÜLLER, LUIS TRENKER

Szerdától kezdve a Városi kávéház és étterem terraszán **Prof. RASID** suggesteur

5 tagú társulata szenzációs kacagtató műsorral!
Keleti rejtély? Svengali? Trilby?
Fehér Fakir?

Groza György-émlékünnep Menyházán

Munkácsy Mihály karrierjéhez hasonló pályát futott be a tragikusan elhunyt, kiváló tehetségű szobrászművész — Valóságos muzeum az elhunyt művész menyházai szülőháza

Az Aradi Közlöny kezdeményezésére emléktábla kerül a művész szülőházára

Impozáns és megkapó ünnepségek színhelye lesz vasárnap, 28-án Arad megye kies fekvésű, közkedvelt firdőhelye: Menyháza. A község nagy szülőltjének, a fiatalon, tragikus körülmények között elhunyt Groza György szobrászművésznek emléktábláját leplezik le ünnepélyes keretek között. Az emléktábla leplezésével kapcsolatos ünnepségek tulajdonképpen három napon keresztül tartanak és erre a három napra nemcsak Aradról és a megyéből, de Temesvárról és a Bánságból, sőt Lugosról is számos kiránduló társaság látogat el Menyházára, hogy résztvegyen a Groza György-émlékünnepben, amely felejthetetlennek ígérkezik.

Groza György, a fiatalon elhunyt s mégis szép hírnevet szerzett szobrászművész emléke még ma is elevenen él Menyháza község lakói között. A fiatal, nagytehetségű szobrász ugyan is — mint ismeretes — Menyházán született, egyszerű paraszt szülőktől és ott élte le ifjú életének legnagyobb részét... Munkácsy Mihály történetéhez hasonló regényes elbeszélés a Groza György felfedezése és karrierjének magasba ivelő kifejlődése. Groza György akkor tünt fel először a firdőtelep és a környéki birtokok tulajdonosa, Wenckheim gróf előtt, amikor hegedűvel a hóna alatt járt fel a firdőbe, hogy a vendégeknek játszik. Meztelítés, parasztruha, egészséges fiú volt, aki más alkalommal apró gipszszobrokat hozott fel a firdővendégeknek eladásra.

Felfedezik a tehetséget

A földbirtokos felfigyelt az egyszerű fiúra, akinek hegedűjátéka, de különösen szobrocskáinak ügyes kidolgozása határozottan tehetségre vallott. A gróf taníttatni kezdte a kisfiút. Groza György az iskolában nagyon hamar utólért kortársait, a művelődéshez szükséges tanulmányok terén. Mikor gimnáziumi tanulmányait elvégezte, a képzőművészetek kerületek sorra és Groza úgy a szobrászat, mint a festészet terén csakhamar kivételes művészi érzékekről tett tanúságot. Néhány év Párisban és Groza György hazakerülve egymás után kapta a megrendeléseket. Aradon műterme volt, ahol szorgalmasan, lelkes alkotnivalósággal dolgozott. Elkészítette D. A. Xenopol és Gheorghe Cosbuc szobrát, amelyeket nagy ünnepségek között lepleztek le Aradon, a Kultur-

Leánykereskedelmi üzelmek Aradon

Feslett életre csábitották egy aradi iparos tizenégyéves leányát

Rejtélyes ügyben indított ma nyomozást az aradi rendőrség. Az ügy azokra a titokzatos leánykereskedelmi ügyekre emlékeztet, amelyekről délamerikai tudósításokban olvashat az ember. A feljelentő egy G. J. nevű aradi iparos, aki a rendőrségen előadta, hogy M. Gy. aradi viceházmester megszöktette az ő tizenégy éves leányát és a fiatal teremtést feslett életre csábitotta, a szó szoros értelmében áruba bocsátotta.

A feljelentés szerint ebben M. Gy.-t vadházastársa is támogatta. A szerencsésen apa ismételen követelte a viceházmestertől: mondja meg neki, hogy leánya hol tartózkodik? Ez azonban mindennemű felvilágosítást megtagadott. Állítólag a gyermekleányt legutóbb Temesváron látták, ekkor is teljesen ismeretlen férfiak társaságában.

palota főbejáratának két oldalán. Groza György a legjobb úton volt a karrierjének csúcspontja felé, amikor egy hirtelen fellépő betegség elragadta. Brassóban dolgozott Mihály nagyvajda, akkor I. Mihály király szobrán és vésője mellől szólította el a halál... Vakbélgyulladásból kifolyólag bélszavartást kapott, amely két napon belül végzett a fiatal művészzel.

Groza György halála országsszerte mély séges részvétet keltett, különösen művészkörökben, ahol mindenki őszintén szerette a fiatal szerénymodoru és végtelenül rokonszenves szobrászt. A legfájdalmasabban Menyháza községet érintette Groza György hirtelen elhunyt, hiszen Menyháza büszkesége, körülrajongott kedvence volt a „Gyurka“, ahogyan a legkisebb parasztyerek is szólították... A fiatalon elhunyt szobrászművészt rokonszenves édesanyja, öccse: Groza Florián, aki ma a román hadseregben főhadnagyi rangot visel és nevelőapja soha nem enyhülő fájdalommal gyászolják még ma is.

Az emléktábla első alapja

Az a ház, ahol Groza György Menyházán lakott s ahol lelkének legszebb látomásait álmodta szobrokba, valóságos muzeum. Édesanyja, aki maga is született szobrásztehetség, féltett kincsékként őrizi ott a Gyurka első szárnypróbálgatásait. Az emléktábla gondolata már régen foglalkoztatja Menyháza intellektuelleit, azonban a megvalósításhoz mindeddig hiányzott a tőke. Vasárnap este azonban Pili Géza, az Aradi Közlöny szerkesztője, aki családjával jelenleg Menyházafürdőn tartózkodik, nagyszerűen sikerült előadó-estet rendezett, a melyen nemcsak a firdő közönsége, de a környező falvak intelligenciája is résztvett. Az estélyi jóvedelmét Pili Géza a Groza-émléktábla felállítására ajánlotta fel, amelyet a Groza-család és a község egész lakossága meghatótt örömmel fogadott, annál is inkább, mivel Groza György sírja valahol lent, Brassóban, több száz kilométernyire szülőföldjétől domborul...

Az emléktáblát az aradi Rózsa-cég készíti és annak művészi kidolgozása méltó lesz az elhunyt szobrász nevéhez. A Groza-émlékünnep szombaton, 27-én veszi kezdetét, majd vasárnap az emléktábla leplezésével folytatódik. A befejező ünnepségek csak hétfőn zárulnak Menyházán. Az Aradi Közlöny előfizetőit a firdőigazgatóság látja vendégül, mindössze 360 lejbe kerül a három napi ottartózkodásuk. Ebben koszt. lakás, kiszolgálás benne foglaltatik, úgy hogy semmiféle külön költséget nem okoz a három napos kirándulás. Mindazok számára, akik résztvesznek a menyházai Groza-émlékünnepben, sokáig felejthetetlen élményt fog jelenteni az a három napos week-end, amelyet Menyházán töltenek el.

Háziasszonyok figyelmébe!

TÜZIFAJÁT legolcsóbban nálunk szerezheti be, mert 1 81 I. oszt. hasáb már 600 lejtől.

Esztergályosok!

Kőrös, Juhar, Jávor, Szil és mindenféle válogatott hasáb 80 lej mázsánként.

Viszonteladók!

Első osztályú aprított tüzifa 500 kgr.-tól 55 lej mázsánként hazaszállítva

„STEFARUL“

Calea Saguna 48. (v. Varjassy Laios-u. és Kaszauca sarok) 4-es autóbusz megálló.

FILM KÖZLÖNY

A szerelem muzsikája...

Filmregény bemutatója a Select-mozgóban.

Finom muzsikájú, romantikus filmregény képezi a Select-mozgó legújabb műsordarabját, amely nemcsak érdekes témája, de kitűnő szereplőgárdája és ügyes rendezői irányítása miatt is nagy sikerre tarthat számot. „A szerelem muzsikája“ az angol regények levegőjét hozza teljesen a Glyn Elinor-filmek tónusában, bár írója kevésbé ismert, mint a népszerű angol író, felveszi a versenyt bármelyik eddig lejátszott Glyn-filmregénnyel. Billie Dove, a legkézeltebb amerikai szépség alakítja a film főszerepét teljesen új színészeketől körülvéve, csupán Montague Lowe, elváhatatlan partnere nem hiányzik környezetéből. A szerelmisszívű, hűséges, ragaszkodó Patricia szerepében Billie Dove éppen olyan közvetlen, elragadóan kedves, mint eddigi szerepeiben. Montague Lowe Patricia apjának markáns figuráját személyesíti meg a tőle megszokott eleganciával. A többiek: Kenneth Thomson, Kay Francis és Basil Rathbone művészi en egészítik ki az együttest. Különösen Kay Francis megjelenésének varázsával hódít démon-szerepében.

A film cselekménye romantikus művész-szerelmelet kezdődik. Patricia, az előkelő, gazdag angol lord leánya atyja tudta és beleegyezése nélkül férjhez megy egy ismeretlen, de nagyon tehetséges hegedűművészhez. Paul Gerardi csakhamar felfigyelt, világhírű hegedűművész lesz és mindjában elhanyagolja feleségét, hogy a társaságnak, rajongóinak éljen. A talhajtott élvezetek és a felfokozott művészi munka idegeinek összeroppanásához vezet és Patricia, amikor megtudja, hogy férje betegségét hűtlensége okozta, elvált Paultól. Már-már feledni kezdi szerencsétlen házasságát, amikor egy távirat érkezik, amelyben arról értesítik, hogy férje megbérelt. Ez visszaszólítja Patriciaát Paul betegágyához. Az asszony hűségesen ápolja férjét abban a reményben, hogy sikerül visszaadni az életnek, azonban közben értesül arról, hogy Paul gyógyíthatatlan. Meglepetés és egyben megkapó fordulattal zárul a finálé, a mely váratlan befejezéshez vezet. Lloyd Bacon tehetséges, ügyes rendezőnek bizonyult, a montázsok, drámai jelenetek beállításával.

Exfeleség

A Corso-mozgó premierje.

Az utóbbi év legnagyobb könyvsikerei között tekintélyes helyet foglal el kétségkívül Ursula Parrot regénye az „Exfeleség“. A százezrek által olvasott társadalmi aktualitáru regényszennázónak a filmváltozata most került a Corso mozi közönsége elé és méltán tarthat számot a legnagyobb sikerre annál is inkább, mert címszerepét a gyönyörű amerikai filmszínésznő Norma Shearer alakítja.

A darab világszerte aratott nagy sikerének a titka jórészt abban rejlik, hogy témája, — a modern házasság válságának kérdése — ugyszólván mindenkit érdekel. Jenny, egy fiatal amerikai leány beleszeret egy hírlapíróba. A szerelemből házasság lesz, amelynek folytatásaként a fiatalok életében megjelenik a szerelmi házasság átka, a féltékenység. Az asszony tragikus véletlenből kifolyólag azt hiszi, hogy férje hűtlen lett hozzá és ezért bosszúból megcsalja egy leánykori udvarlójával.

A házasság elválnak és mindegyik külön úton próbálja a boldogságát megtalálni. Mindketten az éjszakai életben és a szerelem világában keresnek vigasztalást, míg végül is sorozatos csalódások árán ismét egymásra talál. A film megható jelenetekben bővelkedő, mindvégig változatos történeten kívül meg kell még említenünk a kitűnő rendezést. A darabot mindvégig a kiváló Nagel és Robert Montgomery mesteri alakításai. Az Exfeleség keddi bemutatója iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Négy és fél millió lejt kap Aradmegye vetőmagvásárlásra

Lázár dr. prefektus közbenjárásának sikere.

Lázár Agoston dr. megyei prefektus hétfőn Bucurestiből Aradra érkezett. A megyei prefektus az illetékes felsőbb fórumok előtt az aradmegyei árvízsegély-akció ügyét ment megszüretni, másodsorban pedig az aradi árvízkárosult mezőgazdák olcsó, illetve ingyen vetőmag-segélyakcióját kísérelte meg végérvényesen dűlőre juttatni.

Értesülésünk szerint Aradmegye vezetősége a vetőmag-akció céljaira máris jelentékeny alapokat teremtett. Így az előző, régi prefektusok által létesített különböző, jelentéktelen célú alapokból sikerült három milliós alapot összehozni: ehhez az összeghez még egy millió lejt juttat az aradi Mezőgazdasági Kamara a maga kétmilliós alapjából. Amint ismeretes, a kormány az egész kárakció céljaira 46 millió lejt irányzott elő, hogy ennek segítségével megfelelő mennyiségű vetőmaghoz juttathassa a mezőgazdákat. Ennek az összegnek, Lázár dr. megyei prefektus intervenciójára, pontosan 10 százalékát adja a kormány kizárólagosan Aradmegye károsult mezőgazdái számára. Amennyiben még pénzre lesz az akciónak szüksége, azt a kormány a Banca Nationala által, esetleg a Banca Victoria útján fogja folyósíttatni.

A szovjet valamennyi kelet-ázsiai kérdésben megegyezett Japánnal

Amerikában óriási feltűnést és nyugtalanságot keltette a megegyezés híre

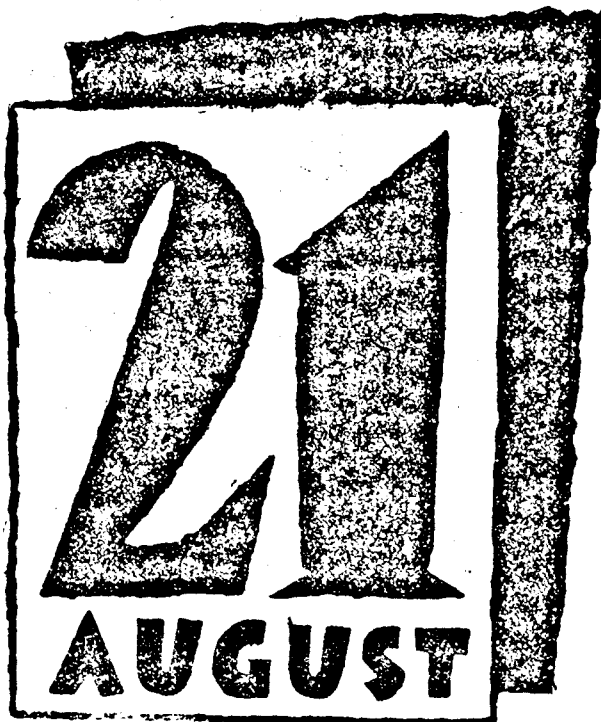
Washingtonból jelentik: Az United Press óriási szenzációként ható híradást röpt világgá Japán és Szovjetország megegyezéséről, ami különösen Amerika számítását keresztezi. A híradást a világsajtó fenntartással fogadja, az amerikai sajtó pedig nem titkolja, hogy az Egyesült-Államok diplomáciai köreiből ez a kippattantott szenzáció nagy feltűnést és nem kisebb nyugtalanságot keltett. Az United Press értesülése szerint Japán és Szovjetország megegyeztek a Kelet-Ázsiát érintő valamennyi vitás kérdésben. A megegyezés feltételei: Oroszország elismeri a mandzsuri államot és elismerését Japán hasonló értelmű népszövetségi bejelentése után fogja nyilvánosságra hozni. Ellenszolgáltatásként Japán elismeri Oroszországnak a kelet-kínai vasúti vonalhoz való jogát és biztosítja a szovjetkereskedelem érdekeit Mandzsuriában és Mongóliában. Kötelezi magát ezenkívül Japán arra is, hogy a mandzsuri orosz határ közelében katonai műveleteit a lehetőséghez képest korlátozni fogja.

Diplomáciai körökben úgy vélik, hogy a megegyezés nagy mértékben megerősíti Japán pozícióját Kínában és Mandzsuriában.

Amerikában annál nagyobb meglepetésként hatott a hír, mert az utóbbi időben nyilvánvaló jelei mutatkoztak Amerika Szovjetország felé való orientációjának, sőt a tárgyalások egyesek szerint már olyan előrehaladott stádiumban voltak, hogy Amerika megszabta a szovjet elismerésének árát. Állítólag az volt Amerika kikötése, hogy a szovjet ismerje el a cári Oroszország amerikai adósságainak egy részét. Ennek ellenében Amerika hajlandó volt felvenni a diplomáciai kapcsolatot és kimélyíteni a kereskedelmi összeköttetést.

Tokiói jelentés szerint Japán szeptember elején hivatalosan bejelenti a mandzsu állam elismerését. Muto japán tábornok szombaton Mukdenbe utazott, hogy a mandzsu kormány-nal közvetlen tárgyalásokat kezdjen egy államközi szerződés megkötéséről. A szerződés feltételei: Mandzsuria katonai védelme Japán feladata lesz és a mandzsuri vasutak a dél-mandzsuri vasúti társaság fennhatósága alá kerülnek. A japánok Mandzsuriában nem fognak területenkivüliséget élvezni, de jogukat és érdekeiket új szerződésekkel fogják szabályozni.

De la

au mai rămas

la Clasa 5-a

13

zile de trageri si

137.555.000

lei de castigat

GOLDSCHMIDT-BANK Rt. ARAD

Csalásért feljelentettek egy volt
Alvott és be nem fizetett adó — aradmegyei jegyzőt
Folynak a kihallgatások

Érdekes ügyben eszközölt ma délelőtt kihallgatásokat Seracu vizsgálóbíró. Nemrégiben Jost Ádámné, a Nagyszebeni Takarékpénztár r. t. aradi fiókja igazgatójának felesége feljelentést tett az aradi ügyvédségen - Markstein Rudolf volt aradmegyei községi jegyző ellen. A feljelentésben az uriaszony elmondotta, hogy a Hegyalján szőlője van, amely után hónapokkal ezelőtt körülbelül kétezer lej adóval tartozott. Megkérte Marksteint, a község akkori jegyzőjét, akinek egyébként hivatali hatáskörébe tartozott az adó beszedése, fizesse be ne-

vére a pénzt. Átadta a kétezer lejt a jegyzőnek, aki néhány nap múlva hivatalos nyugtát is küldött. Közben leváltották a jegyzőt s a pénzügyi hatóságok megállapították, hogy Jost Ádámné kétezer lej adóval tartozik. Felszólították, fizesse ki az összeget. Az uriaszony ekkor utána nézett az ügynek és megállapította, hogy a jegyző elmulasztotta a pénz befizetését és a kétezer lej egyik könyvben sem szerepel. Erre Jostné megbizta ügyvédjét, Hunyár Algernont, tegye meg a feljelentést a volt jegyző ellen csalásért. A feljelentés megtörtént.

H I R E K

Az elárverezett város...

A mai, egyre sötétebbnek mondható gazdasági és pénzügyi viszonyok visszas helyzetet produkáltak már világszerte, azonban olyan csodabogár még nem született meg mindeddig, amilyen a közeljövőben Dalmácia partvidékén lát majd napvilágot. A történet tulajdonképpen évekkel ezelőtt kezdődik, olyan mesészerű bevezetéssel, amely csak elsárgult, régi mesekönyvekben olvasható.

Egyszer volt, hoi nem volt, az Adria-tenger legszebb pontján volt egy kis szigetváros, amelyet Lessinának hívtak. Ez a csendes, messés fekvésű városka nagyon szépen megélt abból, hogy meglátogatták a messziről jött idegenek, akik otthagyták pénzüket. A városka fiai pedig kivándoroltak Amerikába és hazaküldték keresetüket, azután ott volt a halászat, hajózás, tengeri kikötők forgalma... Multak az évek és a világ tengelye nagyot fordult. Az idegenforgalom megszűnt, mert az emberek nem utazgathattak többé kényükre-kedvükre. A kivándorló a munkanélküliek keserves kenyerét eszi Amerikában is és a halkivittelt elgáncsolták a szigorú vámsorompók. A szállító hajók ott szomorkodtak a dokkokban és Lessina városa az Adria legszebb pontján kihalt, vízszasílyedt a multba...

Itt bonyolódott azután a helyzet. Tudni kell azt ugyanis, hogy néhány év előtt, amikor még szép kilátások voltak az egyre fellendülő idegenforgalomra, a város atyái pompás villanegyedet, hoteleket, fürdőházat és villamosközpontot létesítettek, egy Jelacsics István nevű Amerikába kivándorolt polgáruk pénzéből. Jelacsics persze nem ajándékba adta a pénzt, hanem kölcsön, még pedig betáblázásra. A város lekötötte a XV-ik században épült gyönyörű loggiáját, tornyát a híres velencei órával, ezenkívül egyéb gótikai építészeti remeket, köztük a legrégebb színházak egyikét. Azonban két év óta sem kamatot fizetni, sem törleszteni nem tudott Lessina városa Jelacsics Istvánnak, ellenben moratóriumot kért tőle. A város jeles és nevezetes fia visszairt: nagyon sajnálja, de időközben ő is válságos helyzetbe került és ha szülővárosa nem tud fizetni, elárvereztetni az objektumokat.

Meg fog hát történni az, amire eddig még nem volt példa: egy várost fognak elárverezni a közeljövőben. Ezzelőre még nem jelentkezett reflektáns, előreláthatólag ezután sem fog jelentkezni senki, mert ugyan kinek van ma pénze öreg tornyokra, ócska velencei órákra, loggiákra és megymásra, hiszen valamennyien egy sorsra jutunk Lessina városával, lassanként valamennyiünket el fognak árverezni és — nem lesz, aki megvegyen...

— **IDŐPROGNÓZIS.** Továbbra is melegedő idő várható, helyenként zivatarokkal.

CENTRAL MOZGÓ: VIKTÓRIA ÉS A HUSZÁRJA. (Repriz-premier). Németül beszélő filmoperett, Petrovich Iván, Friedl Schuster, Michael Bohnen, Verebes Ernő.

SELECT MOZGÓ: A SZERELEM MUZSIKÁJA. (Premier). Filmszínmű. Billie Dove, Kenneth Thomson, Kay Francis.

Előadások fél 8 és fél 10 órakor.

Délután 5-kor 8 lejes helyárakkal a **SELECT**-ben: **MAMMY.** Al Jolson énekes, zenés tragikomédiája.

— **Mária anyakirálynő az unokájához repült.** Karlsbadból jelentik: Mária román anyakirálynő, Habsburg Antal főherceg gépén ma ideérkezett, ahol találkozik Alfonzzal, hogy megbeszélje unokája keresztelési ünnepségeinek részleteit.

— **Halált kértek San Juro tábornok fejére.** Madridból jelentik: A madridi főügyész csak San Juro tábornokra kér halálbüntetést, a másik három fővadászra életfogytiglani fegyházbüntetést indítványoz. Bergamin volt miniszter védi San Jurot és kijelentette, hogy lehetetlen a tábornokot halálra ítélni, mert a törvény éles különbséget tesz a véghezvitt és a megkísérelt cselekmény között.

— **Piccard professzort Balbo miniszter repülőgépe vitte a Lidora.** Rómából jelentik: Balbo olasz légügyi miniszter meghívta a Lidora Piccard professzort, Piccard professzor a meghívást elfogadta és ma meg is érkezett a Lidora Balbo miniszterrel együtt, a miniszter által vezetett hárommotoros repülőgépen. A professzor rögtön az érdeklődés középpontjába került. A leszállás után kijelentette: „Ugy éreztem magamat a ballonban, mint hogyha a laboratóriumomban lennék. A sztra toszféra-repülés már kezd banálissá válni”. Piccard Balbo repülőgépén utazik Zürichbe is.

— **Megkezdik a nyugdíjfizetéseket.** Az aradi pénzügyigazgatóság a mai nap folyamán a nyugdíjak kifizetésére 3 és fél millió lejes akreditívát kapott. A nyugdíjfizetés a legutóbbi számunkban közölt sorrendben történik, vagyis, holnap, kedden az 1877—78. évi veteránok, hadirokkant tisztek, valamint tiszti özvegyek és tiszti árva nyugdíjainak kifizetésére kerül sor.

— **Elhunyt a magyar aviatika uttörője.** Kutassy Ágoston, a magyar aviatika uttörője Berlinben 53-ik születésnapján egy ottani szanatóriumban meghalt. Kutassy Ágoston az első magyar pilóta volt. Ő alapította meg a Magyar Aero Klubot, Kutassy Blierot magyarországi repülése után kiment Párisba és ott letette a pilótavizsgát, majd drága pénzen vett egy kétfedelű Fahrmanngépet. A holttestet az elhunyt családja hazahozatta és a Kerepesi-temetőben temette el.

— **Piccard és D'Annunzio.** Desencezoból jelentik: Piccard professzort mindenütt nagy ünneppel fogadták és kivánságának teljesítésére mindent elkövetnek. Piccard szombaton azt az óhaját fejezte ki, hogy Velencébe szeretne menni, mert felesége még nem látta a lagunák városát. Balbo olasz légügyi miniszter saját gépén szállította oda és vissza a professzort, akit szombaton D'Annunzio látott vendégül, Cerdoneban. Oda is Balbo miniszter vitte. D'Annunzio kijelentette, hogy költeményben örökíti meg Piccard tetteit.

— **Halálozás.** Popovics Constantin, életének 75-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 23-án délután 5 órakor lesz a Strada Remus (v. Virág-uca) 47. számú gyászházból. (L.)

— **Minden nap előfordul egy kutyamarási eset Aradon.** Ugy látszik, minden napnak meg van a maga kutyaharapási esete Aradon: ma Imre Ernő, Strada Magurele-ucai lakost támadta meg az uccán egy kutya, amelyről kiderült, hogy Kőő János volt textil-nagykereskedő tulajdonát képezi. A városi főorvosi hivatal a kutyát megfigyelés alá helyeztette, Imrét pedig a kolozsvári Pasteur-intézetbe utaltatta. Amint az eseményekből következtetni lehet, a kutyaharapási esetek meggátlására még mindig nem léptettek életbe megfelelő óvintézkedést: Aradváros polgársága azonban joggal elvárhatja, hogy személyi biztonságának érdekében, mindent elkövessenek az arra illetékesek.

— **Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszulét, fejfájás, idegizgalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felrisszítja a szellemet és egészséges álmot hoz.** Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszaszerezték. — A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Szendrey Mihály a szervezkedés megkezdésére kéri a színházi irodát.** Szendrey Mihály színigazgató, aki Róna Dezsővel együtt akarja megpályázni Arad 1932—33. évi színházjára jogosító városi bérletet, amint megírtuk, azzal a kéréssel fordult a város vezetőségéhez, hogy előzetesen bocsássa rendelkezésére a téli színházban lévő irodahelyiségeket, ahol a szervezkedés adminisztratív ügyeit kívánja lebonyolítani. Aradváros vezetősége a színigazgató kérését egyelőre nem teljesítette, mire Szendrey új kérvényt nyújtott be a fenti cél elérése érdekében. Az aradi színigazgató új beadványában hangsúlyozza, hogy az irodahelyiségekre feltétlenül szüksége van, mert máskülönben nem tudja a jövő színházi évadra irányulólag a szokásos tárgyalásait a szerződötendő színészekkel lebonyolítani.

Stan Vidrighint vasuti alminiszterre neveztek ki

Megválasztják a vasuti igazgató-tanács elnökévé is.

Bucurestiből jelentik: Kormánykörökben megerősítik azt a hírt, hogy Stan Vidrighin, a CFR. volt vezérigazgatója belép a kormányba, mint a közlekedésügyi miniszterium alminisztere. Beavattottak úgy tudják, hogy Stan Vidrighin kinevezését maga Vaida miniszterelnök szorgalmazza, akit baráti szálak fűznek a volt vasuti vezérigazgatóhoz és akinek képességei feől a lehető legjobb véleménnyel van. Stan Vidrighinnek alminiszterre való kinevezését a kormány még kiegészítené azzal, hogy megválasztják a CFR. igazgatótanácsának elnökévé és ilymódon az összekötő tisztséget forja ellátni a kormány és az autonóm államvasutak között.

— **A legmagasabb fórum sem engedélyezte az árvíz-pótadó kivetését.** A bucuresti-i legfelsőbb törvényvéleményezési tanács, — amint értesülünk, — a napokban foglalkozott annak az egyszakaszos törvényjavaslatnak bírálatával, amelyet Aradváros vezetősége nyújtott be, hogy árvíz-pótadót vehessen ki a város lakosságára. A tanács az egyszakaszos törvényjavaslatot mai formájában kedvezőtlenül véleményezte, ami megnehezíti az árvíz-pótadó kivetésének tervét.

— **Magyar Sándor Oceanrepülő körrepülésre indul a „Giustizia per l'Ungheria” repülőgépen.** Mussolini által Magyarországnak adományozott „Giustizia per l'Ungheria” mostanig egy mátyásföldi hangárban állott. A közeljövőben országos körrepülésre indul. Az olaszok által adományozott gép valamennyi nagyobb magyar várost meglátogatja. Első útja szeptember 4-re van tervezve, mikor is Pécsre és Kaposvárt látogatja meg. A hírek szerint a gép egyik pilótája az oceanrepülésről híres Magyar Sándor lesz.

— **Uj vezető a Városi-kávéház élén.** Hoffmann Ottónak, a Városi-kávéház tulajdonosának, sikerült kávéházának vezetésére Rosenfeld Viktort megnyernie, kinek személye garancia lesz arra, hogy a kávéházi közönségnek mai igényeit a legteljesebben kielégíti. Régi ismerőse Arad uri közönségének Rosenfeld Viktor, az aradi Központi és Vadászkiirt volt közkedvelt s általánosan ismert tulajdonosa, ki előzékenységéről, uri modorról híres s kívül új szellem és új élet költözik majd a Városiba, amely annyi éven át volt első kávéháza és találkozóhelye Arad és az egész vidék uri közönségének. Legfontosabb programja a Városinak az, hogy beleilleszkedve a mai körbe, olcsó pénzért, mindenből a legjobbat nyújtssa a közönségnek, mely bizonyára ismét szeretetébe fogja fogadni a szép berendezésű, kitünő levegőjű kávéházat.

— **Népünnepély Lippafüreden.** A Lippai Munkás Testező egyesület, a Lippai Munkás Dalegylet-tel vasárnap Lippafüreden nagyszabású népünnepélyt rendezett, amely az idény legjobban sikerült hasonló zsánerű mulatságának bizonyult. A tombolánál Haucke Viktor, Hackspacher Ferenc, a lacikonyhában Wrattny Emilné, Mayer Nándorné s mint főcsapós Hoffler Márton, a cukrászsátorban Imre Emilné, Wingeron Józsefné, a virágsátorban Weisz Mihályné, a szerencsekeréknel Mészáros István, Mayer Ferenc tevékenykedett. Három dalárda működött közre: a Doina, Tamsa Sándor elnök vezetésével, a Lippai Dalkör, Márton Károly alelnök vezetésével és a társrendező Lippai Munkás Dalegylet, Wrattny Emil elnök vezetésével. Délután négy órától hatig táncsal szórakozott a közönség. Hat órakor az L. M. T. E. ötven tagu gyermek-tornász csapata, majd utána a felnőtt tornászok, Barth János tréner vezetésével, átványos tornamutatványokkal nyerték meg a nézősereg tetszését. Ezután az L. M. T. E. és a L. M. Dalegylet old-boy mérkőzés következett, mely mulatságos küzdelem után, 4:4 arányban eldöntetlenül végződött. Az ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagyszerűen sikerült népünnepély rendezésével járó fáradságos munkát az L. M. T. E. és az L. M. Dalegylet vezetősége egyforma ambícióval, közösen végezte el.

Kiosztották az árvizkárosult fűszerkiskereskedők között a szindikátus által gyűjtött segélyösszeget

Husz árvizkárosult kiskereskedő részesült most segélyben.

A Fűszerkiskereskedők elnöksége vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órai kezdettel a Bulevardul Regina Maria 13-ik szám alatt levő helyiségben elnökségi ülést tartott, amelynek keretében kiosztásra került az árvizkárosult fűszerkiskereskedők között a szindikátus által összegyűjtött segély. Az elnökségi ülést Engel Gyula elnök nyitotta meg, aki meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, majd pedig lendületes beszéd keretében rámutatott arra az emberbaráti kötelességre, amelyet a Fűszerkiskereskedők Szindikátusa végez, akkor, amikor segítségére siet azon tagjainak, akik a szomorú emlékü árviz alkalmával kárt szenvedtek. Sajnálatát fejezte ki afelett, hogy a Szindikátusnak nem áll módjában annyit adni, amennyit szeretett volna és amennyire minden árvizkárosultnak egzisztenciája megalapozásához szükség lenne, de ezt a keveset is az egyesületi tagok nagy nehézségek árán saját maguk között gyűjtötték össze, mivel országos gyűjtőakciót nem lehetett lebonyolítani. Engel Gyula a továbbiak során megemlékezett a gyűjtőbizottságról, melynek tagjai Dogmanov György, Menczer Jenő, Bikádi András, Ince Sándor, Rosenstein Imre, Vasvári József, Hegedüs József, Popovici János, Serétes József, Divicsán György, valamint a komitai elnökök voltak és akik fáradságtalan munkássággal az árvizkárosultak részére eddig összesen 34.500 lejt gyűjtötték össze, amelyből már 18 ezer lejt kiosztották. Szép és mélyen maradt lejtett ki az ös elosztó-bizottság tagjai: Csabó, Sándor, Artúr, Robitzek József, Márkus Miksa, Liszka Pál, továbbá az elnökség tagjai, akik legjobb belátásuk szerint osztották szíjjel a 20 árvizkárosult fűszerkiskereskedő között az erre a célra összegyűjtött 16.500 lejt.

Az elnök beszédét az egybegyűltek nagy lelkesedéssel fogadták, ezután pedig kezdetét vette a segélyösszegek kiosztása, amelynek megtörténte után az ülés véget ért.

A városi főmérnök hazaérkezett szabadságáról. Muresan János városi főmérnök nyári szabadságáról visszaérkezett és átvette hivatalát.

Négymillió értékű százejes ércpénz érkezett Aradra. Érdekes küldemény érkezett a Banca Nationala aradi fiókjához. Tíz kis láda, egyszerű burkolattal, a ládákban azonban mégis értékes tartalom: ezüst százejesek érkeztek. A tíz láda mindegyikében négyszázezer lejt volt, tehát összesen négymillió lejt. Az ezüstpénzek forgalombahozataláról mindeddig intézkedés nem történt. Így tehát nem lehet tudni, hogy mikor jelennek meg az aradi utcákon, üzletekben és pultokon az ezüst százejesek, amelyek leginkább a régi magyar kétkoronásokhoz hasonlítanak. Valamivel nagyobbak, mint a jelenlegi huszejes. Az ezüst pénz egyik oldalát Károly király arcképe, míg a másikat az ország címere díszíti.

Meglopott bolgár kertész. A rendőrség ma előállították Botau Sándor 23 éves aradi lakost, aki Stoianov András bolgár kertésztől 1011 lejt lopott. Érdekes megemlíteni, hogy Botau Stoianovnál volt alkalmazásban és a pénzt a piacon lopta el, miközben gazdája az áru mellett nyilván a fáradság következtében elaludt. Először senki sem gyanakodott Botaura, később azonban mégis megállapították, hogy ő volt a tolvaj, amit be is vallott. Botounál a lopott pénzből 947 lejt meg is találtak.

Katholikus bál Borosjenőn. Szent István napján jól sikerült bált rendeztek a borosjenői római katolikus hívők a templom renoválása javára, amely a kora délutáni órákban kezdődött, tombolával, amerikai árveréssel egybekötve. A cukrász-sátorban Vargáné, Horváthné, Stepanov Vilmosné, a tombolasátorban: Elsinger Vilmosné, Elsinger Nusi, Fleischer Ilonka, Mihók Jánosné szorgoskodtak, míg a rendezést Horváth Istvánné és Elsinger Vilmosné látták el. A bál a késő reggeli órákig tartott a legjobb hangulatban.

Betörés Lippán. Lippáról jelentik: Vasárnap délután Lippán ismeretlen tettesek behatoltak özvegy Liptai Kálmánné förtön lévő lakásába és onnan mintegy 1500 lejt készpénzt és különféle ékszereket vittek el. A betörést akkor követték el, amikor a lakás tulajdonosa egy esküvőn vett részt. A nyomozás megindult a tettesek kézrekerítésére.

Halálos végű kispárba két leány között. Kiskunfélegyházáról jelentik: A szombati Szent István-napi bál után hazafelé menet az uton összevesztett két leány: Borsos Katalin és Horváth Matild. A veszekedés csakhamar verekedéssé fajult, melynek az vetett véget, hogy Borsos Katalin kést rántott a bottal védekező Horváth Matild ellen és a mellébe szúrta. A szerencsétlen leány elvérzett. Gyilkosát letartóztatták.

Tragikus módon fulladt a Dunába egy ujaradi származású tengerész. Galatiból jelentik: Halálos kimeneteli szerencsétlenség áldozata lett Fritz Johann ujaradi fiatalember, aki a Smardan nevű katonai gőzösn teljesített katonai szolgálatot. A gőzös a Dunán haladt lefelé, amikor egy vontatógőzössel került szembe, amely egy uszályt húzott ellenkező irányba. Hibás kormányzás következtében nekiszaladt a katonai gőzösnnek és az összeütközés következtében a kormánytól ült Fritz Johann ujaradi kőzkatona a Dunába zuhant. Mielőtt még segítségére siethettek volna, a szerencsétlen fiatalember elmerült. Szüleit táviratban értesítették a tragikus szerencsétlenségről.

Kikövezik a Dobó-uccát. Áradváros mérnöki hivatala elhatározta, hogy megkezdi a Dobó-ucca kövezési munkálatait. Az ucca kikövezése régi kívánsága a lakosságnak, amely most már rövidesen teljesül.

Aradiak az Aldunán és a Retyezáton. Megírtuk, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya kirándulást rendez az Aldunára és a Retyezátra. A 6 napos kirándulás programmszerűleg a legnagyobb rendben s nagy-szerű időben folyt le. A kiránduláson huszonegyen vettek részt. Első nap metekintették Herkules-füredt és annak kilátóhoz kapaszkodtak fel, második nap Orsovára érkeztek, ahol felkeresték a Kazán-szorost, Ada-Kaleht, Vaskaput, majd autókamionon Turnul-Severimen át Targul-Jiuba érkeztek és annak gyönyörű parkjában háltak meg sátrakban. Másnap reggel tovább indultak a szurdoki völgybe, melynél megcsodálták az abbamaradt vasuti építkezéseket, többek között az alagutakat, viaduktokat, melyek közül több 18 ivelésű. Onnan Petrozsénybe mentek, ahol a bányai igazgatóság — előzetes bejelentés után — szívélyesen fogadta a társaságot és három mérnök megmagyarázta az üzem berendezését, s néhányan leereszkedtek a felső tárnákba. Estére Malomvizre érkeztek meg, ahol Cseh Béla, Kendeffy gróf intézőjének vendégszeretetét vették igénybe. Negyedik nap Gura Slatineiről gyalog a Zanoga tenger-szemhez kapaszkodtak, s megmázták a hasonnevű 2250 méteres csucst. Ötödik nap megmázták a Gura Apit és gyönyörködtek az ottani vízesésekben. Délután utjukat folytatva, este Sarmisgethuza-ra érkeztek, ahol a híres ásatásokat nézték meg, majd Tornya Elek nagybirtokos vezetésével felkeresték az ásatások eredményeiből álló muzeumot. Hatodik nap Vajdahunyadra mentek és ott a Hunyadiak ősi várát és a vasműveket tekintették meg. Hazafelé jövet a kirándulók metekintették Dévát és annak várát, valamint kiszálltak Máriaradnán is. A kirándulók a legjobb kondícióban érkeztek Aradra.

Szolnokon elfogtak egy gyilkos román katonaszökevényt. Szolnokról jelentik: Szolnokon elfogták Császár József csikszeredai születésű román katonaszökevényt. Császár József beis-merte, hogy két év előtt ő gyilkolta meg Krasznánszky Jánosné, egy ottani utbiztos özvegyét, valamint a vele lakó Berta Jánosné. A gyilkosság után Budapestre, majd Ujpestre szökött, míg most visszatért Szolnokra, ahol többen felismerték, hogy ő volt az, aki annak idején mint katonaszökevény a meggyilkoltaknál szállást kért. Szolnokra azért tért vissza, mert ott sok erdélyi van és azt gondolta, hogy segítenek rajta.

Rendőri hírek. Ardelean György Str. Pionerilor 32. Szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik 1066 lejt loptak el tőle. — Ugyancsak ismeretlen tettesek ellen tett feljelentést Augenstein József nagyváradi kereskedő is, akinek egy óvatlan pillanatban tízezer lejt értékű aranyóráját lopták el.

Hurokra került Menyháza fürdő szarkája. Menyházáról jelentik: Menyháza fürdő közönségét napok óta rejtélyes lopási esetek tartják izgalomban. Ismeretlen tettes garázdálkodott a fürdőterületen és egyre-másra tüntek el a vendégek értékes ruhaneműi és egyéb értéktárgyai. A napokban végül annyira ment vakmerőségében Menyháza fürdő szarkája, hogy betört Gavalik Sándor népszerű fürdőigazgató fürdőszállóbeli lakásába és onnan több ruhaneműt, közöttük egész öltözet ruhát is elvitt. Tanase csendőrmester szigorú és erélyes nyomozást vezetett be a tolvaj kézrekerítésére. Az őrmester fáradozásának meg is volt az eredménye, amennyiben ma elfogták a tolvajt Ciupuliga Péter vályogvető cigány személyében, akinél az ellopott holmikat csaknem hiánytalanul meg is találták.

Kulturstély Radnán. A radnai ifjúsági egyesület szombaton este tartotta meg havi kulturstélyét a Szalkay-féle vendéglő nagytermében. Az estély bevezetésül Jivanescu János ügyesen előadott szavata szolgált. Ezt követőleg Schulek Vendel a „Csillagfény és a holdvilág” című műdalt énekelte. Kleckner Pál zongorakiséretével. Utána Molnár Manci és Iszpász József táncduettet lejuttettek sikeresen, majd az „Un leu si un zlot” című egyfelvonásos vigjáték került bemutatásra, amelyben nagy színpadi szépséget árultak el: Gaál Juliska, András Szofika, Dehelean József, Jivanescu János, Sucigan János, Jula János és Cornea György, Samu Karcsi és Molnár Pisti nehézhedgedüett precíz előadásával ragadták el a közönséget. Ezután az „Üldöznek a nők” bohózat került színre. A szereplők közül kiváló alakítást nyújtottak: Bálint Vilma, Gaál Ilus, Molnár Manci, Iszpász József, Vadady Károly, Dehelean József és Udvary Béla. A következő táncjelenetben Gaál Ilus, Molnár Manci, Nagy Ilus, Iszpász József, Dehelean József és Nadescu Péter mutatták be táncképességüket. A program befejezésül Dabu József Goga-költeményt szavalt közvetlen érzékelteséssel, majd műsoron kívül Kajdy László, Révay Emi és Mártonffy Zoltán zenésítette, saját szerzeményű dalait énekelte el, nagy siker kíséretében.

Kirándulás Püspökfürdőre. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya folyó hó 28-án (vasárnap) kirándulást rendez a kitűnő hírű Püspök- és Félix-fürdőkre. Az autókamionnal való utazás költsége tagoknak 145, nemtagoknak 165 lejt. Indulás a jelzett napon reggel 4 órakor, megérkezés a fürdőbe délelőtt 9 órakor. Jelentkezéseket elfogad a Kun-féle fotózlet. Visszatérés este 7 órakor.

Orvosi hír. Dr. Serbanu György kórházi főorvos, az ismert dermatologus és kozmetikus, nyári szabadságáról visszaérkezett és megkezdte rendeléseit délután 2—5 óra között, a Strada Gh. Cosbuc No. 3. szám alatti rendelőjében.

Lelelettek egy zsebtolvajt az aradi állomáson. Ma beszállították az aradi ügyészségre Crisan Ilie foglalkozás nélküli egyént, aki az aradi állomáson 2000 lejt tartalmazó tárcát lopott egy utas zsebéből. A rendőrök tettenérték és megtalálták nála a pénzt. Az ügyészségről Seracu vizsgálóbíróhoz került át a fiatal zsebtolvaj, akit letartóztatásba is helyeztek.

Szomorj Dezső. Szomorj Dezső az igazi művész szuverénitásával, sohasem vesz át kész műfajt, kész nyelven, kész világszemléletet; maga alkotja meg mindegyiket a maga számára. Az elv, amit hirdet, nem ruha teszi az embert, hanem a lélek. S a léleknek, a lélek eseményeinek, a lélek kalandjainak ma legnagyobb ábrázoló közét tartozik Szomorj Dezső. A nagy író új regénye bizonyára kellemes meglepetése lesz az igazi magyar irodalom barátainak. A Gyuri az Athenaeum népszerű közkedvelt 68 lejes könyvsorozatának legújabb köteteként jelenik meg s minden könyvkereskedésben kapható, vagy ahol nincsen, Lepage-nál, Kolozsvár.

Dr. Lakatos szanatóriuma. Baden bei Wien, a nyári idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknék. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

SPORT KÖZLÖNY

Pont-osztokodás volt a bajnoki nyitány mérkőzésein

Nem sok jóval biztat az idei szezon — Nyolc csapat 1-1 pontot szerzett

Vasárnap ismét kezdetét vette Aradon a bajnoki küzdelem, de ez alkalommal már az új rendszer szerint bonyolítják le a bajnokságot, ugyanis a tavalyi első és második helyezett a Nemzeti Bajnokságot küzd. A Gloria és az AMTE kiválása ellenére is nyolc csapat jelent meg a bajnoki startnál, mert a két együttes kiválása következtében lecsökkent létszámot a Hakoah és a Soimi bevonásával ismét nyolcra emelték. A bajnoki start nem sok jóval biztat. A közönség nem látogatja eléggé a pályákat — amit ugyan a nagy meleggel magyarázunk — de ezenkívül a csapatok játéka sem elégitett ki, de remélhető, hogy a szezonkezdés után a játékosok már nemcsak hogy nagyobb játék- kedvről, hanem emelkedettebb tudásról is tanu- bizonyosságot fognak tenni. Megnyugtató azon- ban a bírók jó formája, úgy Darázs mint Pfeif- fer, valamint Burdán és Kalmár kiváló játék- vezetőknél bizonyultak.

A bajnokság furcsán kezdődött, négy mér- közést játszottak le és mind a négy meccsen megosztottak a pontokon. Az első forduló baj- noki táblázata jelenleg így fest:

1 — 6	Tricolor	1 — 1	1 — 1	1 — 1
1 — 6	Unirea	1 — 1	1 — 1	1 — 1
1 — 6	Transilvania	1 — 1	1 — 1	1 — 1
1 — 6	Soimi	1 — 1	1 — 1	1 — 1
1 — 6	Hakoah	1 — 1	1 — 1	1 — 1
1 — 6	Olympia	1 — 1	1 — 1	1 — 1
7 — 8	AAC	1 — 1	2 — 2	1 — 1
7 — 8	ATE	1 — 1	2 — 2	1 — 1

AAC—ATE 2:2 (1:0). AAC-pálya. Bíró Darázs. Ez a mérkőzés is — csak úgy, mint a többi — szezoneleji nívón mozgott. Az első félidő 20-ik percében Puskás megszerezte az

Nem hozott aradi versenyző számára kiemelkedő sikert az ifjusági atlétikai bajnokság

Kabáth III. két második díjat szerzett — Négy új országos rekord — Részletes eredmények

Az ifjusági bajnokság színhelyül ezalkal- ommal is Temesvárt jelölte ki a szövetség. A bajnokságra 12 egyesület mintegy 50 atlétát nevezett és a versenyzők között aradiak is vol- tak, de sajnos az AAC atlétái részére kiemelke- dő sikert a verseny nem hozott, a TAC atlétái kiválóan szerepeltek hat bajnokságot hódítot- tak le. Egyébként Oó László (TAC) és Herold Brassói Astra emelkedtek ki. Arad Kabáth III. révén két második helyhez jutott, de a többiek részére nem termett babér. A versenyen négy új országos rekord született. Részletes ered- mények:

Súlydobás. Bajnok: Bakó SSEF Bucuresti 11 m. 42 cm. 2. Höckel Kinizsi 10.92 m., 3. He- rold Astra Brassó 10.91 m. 15 induló. **1000 m. síkfutás.** Bajnok: Berán (TAC) 2 p. 54 mp., 2. Kabát AAC, 3. Manolescu Viforul Dacia. 8 in- duló. **110 méteres gátfutás.** Bajnok: Herold Astra, Brassó 18.2 mp., 2. Pechtold Kinizsi 3 induló. Blajt, aki másodikként futott be, pályá- elhagyás miatt diszkvalifikálták. **100 méteres síkfutás.** Bajnok: Oó László TAC 11.6 mp., 2. Ujsághi SSEF Bucuresti 11.7 mp., 3. Kovács SSEF 15 induló. Három előfutam. Diszkoszve- tés. Bajnok: Herold Astra, Brassó 32.15 mp., 2. Hoffmann TAC 31.70 m., 3. Ujsághi SSEF 30.40 cm. 12 induló. **200 m. síkfutás.** 1. Oó TAC 23.5 mp., 2. Ujsághi 24 mp., 3. Kovács SSEF 24.1 mp. 14 induló. Három előfutam. Magasugrás Bajnok: Bakó SSEF 165 cm., 2. Hoffmann TAC 160 cm., 3. Schádi Kinizsi 160 cm. 10 induló. **3000 méteres síkfutás.** Bajnok: Holz Kinizsi 10 p. 20.2 mp., 2. Manolescu Viforul Dacia, 3. Sta- nis, Electrica. Négy induló. **400 méteres síkfutás**

AAC részére a vezetést, majd szünet után ugyancsak ő növeli a gólléányt. Az AAC már győztesnek látszik, de a tornászok hihetetlen erős finist diktálnak és három perc alatt dön- tetlenné tették a meccset. Az ATE gólszerzői Bajti és Fritz. Tóth ATE-játékost a bíró kiállit- totta.

Tricolor—Unirea 1:1 (1:0). Gloria-pálya, bíró: Pfeiffer. A mérkőzés botrányos körülmé- nyek között játszódott le és végeredményben a csapatok megosztottak a pontokon. Ezt a döntetlen eredményt reálisnak kell elismer- nünk. Az első félidő gólját Ardelean szerzi, a mit a II. félidő 12-ik percében Medgyesi egali- zál. A bíró Ardelean és Schmiedt Tricolor, valamint Böszörményi Unirea játékosokat ki- állította.

Transylvania—Soimi 1:1 (1:1). Gloria- pálya, bíró: Kalmár. Szerencsétlen cstatát vi- vott a Transylvania az újdonsült I. osztályu csapat. A Transylvania két 11-est nem tu- dott érvényesíteni, ezzel szemben a Soimi egyenlítő-gólya 11-esből esett. Bódi, illetve Morkov voltak a gólszerzők.

Hakoah—Olimpia 1:1 (1:0). Gloria-pá- nya, bíró: Burdán. Az Olimpia fiatalokkal tel- tüzdelt csapattal vette fel a küzdelmet. Stilu- sos játék nem fejlődött ki a meccs alatt, de küzdelem volt bőven. Az Olimpia fiataljai be- váltak, még egy-két meccs és feledtetik a krek- kereket. Kántor, illetve Barbu I. a gólszerzők.

Ifjusági bajnokság: Juventus—Hakoah 4:3 (4:0). AMTE—Transylvania 6:2 (5:0).

Egyéb eredmények: AMTE II.—Transyl- vania II. 6:0 (0:0). AAC II.—ATE II. 5:2 (3:1). Unirea II.—Tricolor II. 6:2 (2:0). Banatul „28” —Juventus II. 4:0 (3:0).

tás Bajnok: Oó TAC 56.5 mp., 2. Kabáth AAC, 3. Tudose CFR Csernovic. Hat induló. Távug- rás. Bajnok: Lupan, TAC 665 cm. 2. Schádi Ki- nizsi 627 cm., 3. Bakó SSEF 598 cm. 12 induló. Gerelyvetés. Bajnok: Höckel Kinizsi 49.50 cm. ifjusági rekord, 2. Goldis Electrica 44.34 m., 3. Ujsághi SSEF 43.60 m. 12 induló. **4×100 m. staféta.** Bajnok: TAC 47 mp. ifjusági rekord, 2. Kolpin Nagyvárad, 3. Kinizsi. Rudugrás. Baj- nok: Herold Astra Brassó 315 cm. ifjusági rek- ord. Hármassugrásban, amely nem bajnoki szám, Herold (Astra) rekordjavításra kért en- gedélyt. A kísérlet sikerült, az új rekord: 13 m. 18 cm.

Posztóáruház

Bélésárúk és szabó-kellékek

S. MORVAY

ARAD, Str. Eminescu (v. Deák F.-u. 24-26.)

Döntetlenül játszott a NAC svájci ellenfe- lével. A NAC vasárnapi vendége a zürichi Young Fellows volt és a várakozásoknak csak dön- tetlen 2:2-ös eredményt sikerült elérniük. A NAC góljait Glancmann szerezte, míg a sváj- ciakét Nehadoma és Martin.

A kisenői Patria fölényesen vert rd a Nagyszalontai SC-re. A Kisenői Patria nagy- szerű játék után pompás győzelmet ért el a vá- radi kerületben játszó NSC ellen. A meccs szépséghibája, hogy az utolsó percekben az NSC erőszakossága miatt a játék eldurvult, annak ellenére, hogy a kiválóan bíraskodó Löwy Mihály kezében tartotta a meccset.

Folytatták az AAC tenniszversenyét

Az Aradi Atlétikai Club tenniszversenyét va- sárnap és hétfőn folytatták. Minden egyes számban izgalmas küzdelmek voltak. Az eredmények:

Vegyes páros I. osztály: Aszlán Baba, Gitta—Szigethy Baba, Vámos 6:2, 3:6, 6:1.

Vegyes páros II. osztály: Szigethy Baba, Schwartz—Rödler Manyi, Kaffka 2:6, 6:4, 6:3. Kemény Mici, Somlai—Szigethy Baba, Schwartz 11:9, 6:2.

Férfi páros I. osztály: Gitta, Vámos—Pálffy, Somlai 6:2, 6:2. Gitta, Vámos—Kaffka, Fábris 6:3, 8:6. Itt befejezték a küzdelmet, eszerint a Gitta—Vámos-pár nyerte az első díjat.

Férfi páros II. osztály: Pataki, Schwartz—Duffner, Auer 6:1, 6:2. Somlai, Pálffy—Pfeiffer, Kovács 6:4, 6:2. Singer, Endrődy—Korányi, Insti- tóris 7:5, 6:2. Kaffka, Fábris—dr. Crásnic, Deutsch 6:1, 2:6, 6:2.

Férfi egyes I. osztály: Wechsler—Vámos 6:3, 7:5. Gitta S.—Crásnic dr. 6:4, 6:4.

Férfi egyes II. osztály: Fehér—Somogyi 6:2, 6:0. Kaffka—Szerdahelyi 6:0, 2:0 w. o. Fehér—Kaffka 7:5, 6:0. Fábris—Holländer 6:1, 6:4.

Női egyes II. osztály: Rödler, Manyi—dr. Crásnicné 6:4, 3:6 w. o.

Jól sikerült a váradi Törekvés birkózóversenye

A nagyváradi Törekvés jubileuma kapcsán szombaton és vasárnap rendezte birkózóversen- yét, amelyen Arad nem képviseltette magát. A verseny eredményei:

Légsúly: 1. Abrudán Szatmár, 2. Szabó Nv Törekvés, 3. Veres Szatmár. **Pehelysúly:** 1. Tözsér Törekvés, 2. Kató Szatmár, 3. Szevtera Törekvés. **Könnyűsúly:** 1. Keher Szatmár, 2. Kenéz Törekvés, 3. Csöveg Temesvár. **Kisköz- zepsúly:** 1. Mayer Kolozsvár, 2. Pantis Törek- vés, 3. Kiss Temesvár. **Nagyközepsúly:** 1. Bo- dó Törekvés, 2. Kiss Kolozsvár, 3. Décsey Tö- rekvés.

A TAC kettős veresége Bulgáriában

A bolgár csapatok nem jöhetnek Romániába.

A várnai Sipka-Sokol csapatnak vasárnap Bucurestiben kellett volna szerepelnie. A várnai együttes legtöbb játékosa tagja volt annak a bol- gár válogatott csapatnak, amely Belgrádban leg- győzte a román és jugoszláv reprezentatív együt- téseket. Érthető tehát, ha Bucurestiben nagy ér- deklődéssel várták a vendégcsapatot. De a politika itt is belejátszott a sportba. A külügyminiszter a legutóbbi várnai románellenes tüntetések kö- vetkeztében nem engedélyezte a Sipka-Sokol be- lépését az országba. A két ország eddig barátsá- gos sportkapcsolataiba tehát beleszólt a politika és féltő, hogy a bolgárok részéről várható hasonló intézkedés folytán teljesen megszakad a román—bolgár sportérintkezés is és így a TAC bulgáriai vendégjátéka után huzamos szünet fog beállni. Egyébként a TAC szombaton a nagy uttól fárad- tan Szófia válogatottjától 4:1 arányú vereséget szenvedett, míg vasárnap a bolgár bajnoktól, a Lewszkytól 2:1-re kapott ki.

O Vidéki eredmények. Sz a t m á r: Nagy- bányai Tricolor—Olimpia 2:1. M á r a m a r o s- sziget: Nagykárolyi Victoria—MSE 2:1. Nagy b á n y a: Phönix—Barkochba 3:2 (0:2) Besztercze: Floria—Segesvári TV 1:1. Brassó: Olimpia—Medgyesi TV 4:1. Nagyszében: NSE—Soimi 2:2. Resica: Electrica—UDR 3:3. Temesvár: Tricolor —Borosjenői Victoria 4:1.

O A Banatul értékes győzelme. A kisszent- miklósi Banatul zászlószentelési ünnepélyének kapcsán a TAC jó erőkből álló kombináltját látta vendégül és a hazai csapat Ökrös II. (2) és Tudor II. gólyaival állandó fölényben játsza- va, 3:0 (1:0) arányban győzött. Pálffy kifogás- talanul vezette a meccset.

O A Kinizsi másodnap is vereséget szen- vedett Bucurestiben. A Kinizsi másodnap a Ju- ventussal mérkőzött és a temesvári együttes 3:2 arányú vereséget szenvedett. A mérkőzé- sen Stick lábát törte.

O Ujabb vízipólóslaker Amerikában, Chicago- ból jelentik: A magyar vízipólózók tegnap Chicago válogatottjait is lehengettek. 12:1 (5:1) arány- ban győztek.

Meglepetésekkel kezdődött a magyar profibajnokság

A Budai „11” pontot szerzett az Újpesttől, Soroksár súlyos vereséget mért Somogyra

A magyar I. profiligában a szombati Hungária—Szeged FC-mérkőzéssel kezdetét vette az idei évad. A másnap, vasárnap megtartott meccseken két vaskos meglepetés volt. A „Budai „11” nagyszerű játék után pontot csipette az Újpesttől, míg az újdonsült I-ligás csapat, a Soroksár nem várt nagy gólarányú győzelmet ért el a kaposváriakkal szemben.

III. Ker. FC—Kispest 4:2 (3:2). Szezonleji unalmas játék, amelyen egy egész sereg ujonc mutatkozott be. A meccs botrányokkal volt tarkítva. Dinnyés, Fenyvesi és Dinnyés újabb góljával már 3:0-ra vezet a óbudai gárda, amikor Szepes, majd Rozgonyi (11-ből) szépit és György beállítja az eredményt.

Újpest—Budai „11” 3:3 (1:1). A budai csapat meglepően jó és lendületes játékot produkált és így rászolgált erre az előkelő eredményre, sőt kis hiba, hogy a győzelmet nem sikerült kiharcolnia. A budaiak jobbak voltak az Újpestnél és az újpestiek örülhetnek, hogy legalább egy pontot megmentettek. Kis az Újpestnek szerzi meg a vezetést, Röck egalizál, sőt Polgár révén már 2:1-re vezet a Budai „11”. Auer két gólja következik és Tárnok beállítja a végeredményt.

Soroksár—Somogy 4:0 (2:0). A készületlen Somogy felett tulzott és meglepetést keltő győzelmet aratott a Soroksár. Zwik két gólja, Illik és Kautzky góljai révén győzött a Soroksár.

Arad nevezetes évfordulója: Kilencvennyolc évvel ezelőtt kapta meg Arad a szabad királyi város címet

Nagy ünnepek a városban — Drága pénzen kellett megváltani a szabadalom-levelet — Aradmegye tanácsának eredménytelen tiltakozása

Csendben, szinte teljesen nyomtalanul suhant el felettünk Aradnak egy nevezetes évfordulója. A mai hajszában, idegölő egzisztenciaküzdelemben nem érünk rá reminiscenciákon tűnődni és csak néhány régi aradi emlékezetében villan meg, hogy augusztus 21-ike nevezetes dátuma volt városunknak. Egy olyan dátum, amely egybekapcsolódik Arad felvirágzásának, megújulásának korszakával.

1834. augusztus 21. Örömmámorban uszik a város népe, mert közhírré tették a városban, hogy a császár a szabad királyi város címét adományozta. Maga báró Orczy Lőrinc főispán és királyi biztos járta ezt ki a császári udvarnál és nagy ünnepséget készítettek elő erre a rendkívüli alkalomra. Augusztus 20-án este 8 órakor megkondultak az összes harangok és a színházban diszelszólást rendeztek, amelyen Miller Ágoston szinigazgató mondott ünnepi beszédet. Másnap hajnalban harangkondulás ver-

te fel álmából Arad polgárait. Egy órán át zúgtak a harangok, az emberek az uccára tódultak és hangos „Éljen” és „Vivat”-kiáltásokkal üdvözölték azt a napot, amikor Arad a kiválságos városok sorába lépett. Kilenc órakor ismét megkondultak a város összes harangjai.

Orczy Lőrinc-báró királyi biztos diszruhában, nagy kísérettel vonult a templom felé, ahol ünnepi Istenüsztelet volt. A királyi biztos dob- és trombitaszó, majd riadózene hangjai mellett vitte a diszes tokba zárt szabadalom-levelet a himzett terítővel letakart főoltár-asztalhoz, ahol felolvasta.

Huszonkét pontból állott a szabadalmi levél, amely többek között arról is tesz említést, hogy *Aradnak tekintélyes összeggel kellett megváltani a „szabad királyi város” címet. Összesen 336.096 forint 40 krajcárba került ez Aradnak, amiből 158.875 forintot befizettek augusztus 21-én, míg a fennmaradt részt öt év alatt kellett kiegyenlíteni. Azon túl már csak évi hatszáz forinttal kellett Aradnak megváltania szabadságát. Feljogosította a szabadalomlevél Aradot, hogy polgármestert és nyolc tanácsost válasszon és kimondotta, hogy minden polgár valláskülönség nélkül pályázhat erre a tisztségre.*

A város több helyén sátrakat állítottak fel, enni-innivalóval traktálták a polgárokat. A meszáróscéh a Marosparton ökröt süttetett és tíz tizakós hordó bort áldozott az ünnepségre. A városháza előtti sátrnál is két hatalmas borral teli hordó terpeszkedett és Arad boldog polgárai kancsókkal kezükben vándoroltak egyik sátrtól a másikig. Este kivilágítás és faklyásmenet volt, Arad kivilágos virradatig ünneplte meg a napot, amikor a szabad királyi városok sorába emelték.

Másnap kissé disszonáns befejezése volt az ünnepségeknek. Aradmegye tanácsa sürgősen összeült és tiltakozó iratot küldött a bécsi udvarnak, amelyben kimondta, hogy a szabad királyi város címét csak az országgyűlés adhatja és Arad az országgyűlés megkerülésével jutott hozzá. Neheztelését fejezte ki a megyei tanács, amiért éppen a megye főispánja, báró Orczy Lőrinc járta ki a szabadalomlevelet. A tiltakozás azonban mitsem használt, Arad továbbra is háborítatlanul birtokolta a drágán megszerzett címet.

Majdnem egy évszázad múlt el azóta, két év múlva itt a centennárium. De az idők viszontagságai lassankint eltörölték az emlékeket, az új idők izgalmas eseményei közepette eltűnnek az emlékezetből a régmúlt történései.

Marosi Rudolf.

Megalakult Aradon a magánalkalmazottak egyesülete

Megválasztották a tisztkart

Az aradi magánalkalmazottak vasárnap délelőtt 11 órakor tartották alakuló közgyűlést a Kereskedelmi Testület nagytermében. A közgyűlést Engel Ernő nyitotta meg, aki üdvözölte az igen szép számban megjelent magántisztviselőket, majd pedig felkérte a jelenlevőket, hogy delegáljanak maguk közül valakit, aki a gyűlést levezesse. A választás Andor Alfréd magántisztviselőre esett, aki elfoglalta az elnöki széket, ezután pedig a jegyzőkönyv vezetésére felkérte Vass Lászlót, míg annak hitelesítésére Nemes Lászlót és Weisz Jenőt.

Az első felszólaló Engel Ernő volt, aki rámutatott azokra az okokra, amelyek feltétlenül szükségessé teszik, hogy éppúgy, mint más erdélyi városokban, Aradon is szervezetbe tömörüljenek a magántisztviselők. Ez különösen a jelenlegi helyzetben bir nagy fontossággal, mert az összes foglalkozási ágak alkalmazottai egyesületbe, szervezetbe tömörülnek, hogy törvényes jogaikat könnyebben megvédhessék. Így tehát természetes, hogy a magánalkalmazottak sem maradhatnak szervezetlenül, ha azt akarják, hogy olyan jogokat élvezhessenek, amelyek megilletik őket. Beszédének további során az egyesület kulturális tevékenységét ismertette. Így elsősorban ingyen könyvtár áll a tagok rendelkezésére, az egyesület ezenkívül pedig néünnepeket, műsoros estélyeket stb. rendez, hogy az anyagi bázis ezáltal biztosítva legyen. Végül pedig bejelentette, hogy gondoskodás történt, hogy az egyesület tagjai teljesen díjtalanul fordulhassanak jogtanácsért és jogi ügyeik elintézése végett a szervezet jogi képviselőihez.

Ezután a temesvári magánalkalmazottak egyesületének Aradra kiküldött két delegátusa ismertette azokat a sérelmeket, amelyeknek a szervezetlen magánalkalmazottak állandóan ki vannak téve és ezeknek bizonyítására több temesvári példát ismertettek. Elmondották például, hogy Temesváron külön csoportok alakultak magánalkalmazottakból, akik a törvényben előírt zárási idő betartását ellenőrzik, továbbá, hogy ott 400 munkanélküli magánalkalmazottat élmez az egyesület.

Az elhangzott felszólalások után, amelyeket a közgyűlés élénk tetszésnyilvánítással fogadott. Andor Alfréd indítványára megalakult a kandidáló-bizottság, amelynek feladata volt az új egyesület vezetőségének a kijelölése. A kandidáló-bizottság pár perces tanácskozás után a következő listát nyújtotta be, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Elnök: Engel Ernő. Társelnök: Deutsch Imre. Alelnökök: Probst Viktor és Lederer József. Titkár: Andor Alfréd. Jegyzőkönyvvezető: Vass László. Pénztárnok: Salamon Erzsébet. A fentiek kivül a választmány még a következőkből áll: Weisz Imre, Weinberger Jenő, Zimmermann János, Schachter Elemér, Farku Péter, Schlé Dezső, Weisz Endre, Winter Károly, Stein Lajos, Szabó Gizi, Mihály György, Messer Sándor, Blum Pál és Braun László. A felügyelő-bizottság tagjai: Könyv Ferenc, Nemes László és Palkó Lajos. Az alakuló közgyűlés az elnök zárószavaival a késő déli órákban ért véget.

Holtversenyben győztek a Szent István-díj nyertesei

A nagy hőség miatt allg volt közönség a futtatáson

Budapestről jelentik: Az idei budapesti Szent István-díj tegnapi futtatására mindössze 10 ezer ember volt kíváncsi. Az eddigi versenyeken ez a szám jóval nagyobb volt, most azonban az óriási hőség miatt idegenek nem vettek részt a versenyen. Az arisztokrácia egyáltalán nem képviseltette magát a versenyen. A 40.000 pengős díjra mindössze 9 lovat neveztek be. A meglepetés azért nem maradt el, mert a favorit Admirális csak ötödik lett. Természetesen ez a favoritverses hatalmas pénzüsszeget elvesztését jelentette. Elsők lettek holtversenyben Rendes és Rappalo. Az erkölcsi győztes a Rendes.

Rendörkézre kerültek

az újpesti gyógyszerár rablógyilkos merényleti — A revolveres suhanc megmenekül a statáriális eljárástól

Budapestről jelentik: Az újpesti gyógyszerárban elkövetett rablógyilkos merénylet tettesei közül sikerült Havlik Ferenc, Bárány Ernő asztalossegédet és Tóth József borbélysegédet elfogni. Havlik elmondotta, hogy társaival együtt Afrikába akartak utazni és ehhez kellett a pénz. Előbb egy trafikot akartak kirabolni, de annak nagy forgalma miatt letettek erről és ezért határozták el, hogy egy gyógyszerárt, majd egy nagybankot rabolnak ki. Elmondotta még Havlik hogy nagynénjétől 100 pengőt kért azzal, hogy állást kap és ennyi kaucióra van szüksége. A pénzen két Frommer-revolvert és töltényeket vásároltak Farkas István újpesti soffőrtől, akit a rendőség szintén letartóztatott.

Most már csak Steiner József szabósegéd nincs a rendőség fogságában. Steiner — mint ismeretes, — ugyancsak részt vett a rablótámadásban. Havlik, aki Petres gyógyszerészsegéde leadta a lövést, nem kerülhet statáriális bíróság elé, mert csupán 19 éves. Ezzel ugylátszik teljesen tisztában van, mert ezt kihallgatása alkalmával többször hangoztatta. Petres gyógyszerészsegéd különben tegnap este a kórházban visszanyerte eszméletét és állapota javult.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

MADGEARU miniszter előzetes jóváhagyása mellett megalakult az aradi állat-exportőrök szindikátusa

POP C. ISTVAN és BIRTOLON AUREL sikeres bucaresti-i intervenciói. Az új vezetőség pontos névsora. Nagy reménységeket fűznek az új szindikátus működéséhez

Az új osztrák állatforgalmi törvény szigorított intézkedései

Ma délelőtt az aradi prefektura tanácstermében megalakult az aradi és aradmegyei élő-állat- és húsexportőrök szindikátusa. A szindikátus megalakulása elé, mint ismeretes, különböző nehézségek hátráltak, mivel a temesvári szindikátus, amelynek körzetébe az aradi exportőrök is tartoztak, tiltakoztak a szétválás és külön szindikátus megalakítása ellen. Madgearu kereskedelmi miniszter is annak a nézetének adott kifejezést, hogy nem kívánatos a meglévő kilenc nagyobb szindikátus mellé egy újabb, kisebb szindikátus megalakítása. Birtolon Aurélnak, Arad képviselőjének azonban végül is sikerült meggyőznie a minisztert az ügy igazságáról, arról, hogy a külön szindikátus a megye lakosságának érdekét szolgálja, valamint arról, hogy Aradmegyében még mindig intenzívebb állattenyésztés folyik, mint a Bánságban.

A mai gyűlésen megjelent Lázár Ágoston dr. megyei prefektus is, valamint Birtolon Aurél képviselő, Dragea János képviselő, míg a földbirtokosok közül többek között: Kintzig János, Mutiu Traian, Takácsy Miklós, Kónyó Kálmán. A gyűlésen Popoviciu Aurél elnököt, a megnyitás után Pocioian alelnök választotta azokat az akadályokat, amelyek a szindikátus megalakulása elé hátráltak. Előadta, hogy a szindikátus egyszer már megalakult, sőt vezetőséget is választott, azonban az akkori kormány a megalakulást és az alapszabályokat nem hagyta jóvá. Elmondotta, hogy Pop C. István kamarai elnök, látva az ügy jogosságát, valamint azt, hogy a megyének nagy érdekei fűződnek a szindikátus megalakulásához, interveniált Bucarestiben és hasonlóképpen járt el Birtolon Aurél képviselő is. Ezért azt javasolta, hogy a szindikátus mindkettőjüknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon, ami meg is történt.

Ezután új tagok felvételére került a sor. A szindikátus tagjainak sorába ötvenhét új tenyésztő- és exportőr-tagot vettek fel. Elhatározta a vezetőség, hogy a jelenlegi viszonyokra való tekintettel elegendi azt a szabályt, hogy a tenyésztő tagok ötezer lejes belépési díjat fizessenek. A jövőben azonban hasonló eset csak akkor történhet meg, ha a szóban levő tenyésztő különleges érdemeket szerzett a mezőgazdaság vagy állattenyésztés terén.

A választmány tagjai

A közgyűlés ezután az alapszabályokat oly értelemben módosította, hogy a választmány ezentúl ne kilenc, hanem 7—11 tagból álljon. Egy alelnök helyett pedig ezentúl kettő lesz. Ezután a választmány megválasztására került a sor, amelynek tagjai sorába a következők kerültek. A tenyésztők részéről: Birtolon Aurél parlamenti képviselő, Takácsy Miklós, Mutiu Traian, Radovan Milivoi, Memete Todor. Az exportőrök részéről: Popovici Aurel, Kozma Sándor, Trif Péter, Iovanus Traian, Muntean Demeter. Póttagok: Chendresi István, Klein Géza, Secula Axente. Ellenőrök: Kintzig János, Murari Miklós, Stan György. Póttagok: Pollacsek Samu, Sajgó Antal, Luca Raicu.

A gyűlést ezután felfüggesztették és az új választmány visszavonult a tisztikar megválasztása végett. A szindikátus elnökévé Birtolon Aurélt, míg alelnökeivé Mutiu Traiant és Popovici Aurélt választották. Az igazgatótanács az elnökből, a két alelnökből, valamint Kozma Sándor tagból áll. A szindikátusok uniójába Arad képviseletére az elnököt és a két alelnököt delegálták. A tükri tisztséget Po-

cioianu Jánossal töltötték be, míg a szindikátus ügyészevé dr. Petica Györgyöt választották meg. A tisztikar megválasztása után az ülést ismét megnyitották és az elnöki széklet ekkor már Birtolon Aurel foglalta el, aki meleg szavakkal köszönte meg a beléhelyezett bizalmat, majd nagyszabású és a képzett szakember bélyegét magán viselő expozé tartott az állatexport jelenlegi helyzetéről, valamint az export kilátásairól. Ugyanakkor pedig kijelentette, hogy a szindikátus vezetősége mindent el fog követni az export fellendítése érdekében. Birtolon Aurel expozéja után a szindikátus ezévi költségvetését tárgyalták le, amelynek végösszege 209.400 lej.

Itt írjuk meg, hogy az osztrák kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy megváltoztassa az állatforgalmi törvényt és ezzel újabb csapást kíván mérni a romániai és általában a külföldi exportőrökre. A tervezett módosítások egyébként a következők:

— Az egyik új intézkedés arra kötelezi a marhaszállítási koncessziókért jelentkezőket, hogy az avizált felhajtásuk mérvéhez képest kauciót tessenek le. A piacokon mutatkozó áruhiánynak ugyanis a Viehverkehrsgesetz alapvető elhibázottsága mellett az volt az oka, hogy a bejelentett belföldi mennyiségek nem érkeztek be és így a belföldi felhajtásnak csak kiegészítésül engedélyezett külföldi marhaszállítványok nem fedezték a szükségletet. A kaució által, mely elvész, ha a felhajtás nem tör-

ténik meg, nyomást akarnak gyakorolni a belföldi szállítókra, hogy ténylegesen szállítsa is, amit bejelentett. Ezen büntető szankció mellett még egyéb megtorló intézkedéseket is tartalmaz a novella, amely hangsúlyozza, hogy a felhajtási engedély nemcsak jogot, hanem egyben kötelezettséget is jelent.

Amit a külföldi felhajtó fizet

— Hogy a kormány is világosan látja, milyen abnormálisan magasak a bécsi husárok, ez kitűnik a törvény másik módosításából, melynek célja lefegyverezni a zugoló szegény néposztályokat, illetve ezeknek parlamentbeli érdekképviseletét, a szociáldemokrata pártot. Ez a párt ismételtén rámutatott ugyanis a parlamentben arra, hogy a külföldi marhaimportőrök nagy hasznot érnek el szállítványaikból az osztrák piac magas husárai révén. A kritika nem volt jogosult, mert a nagy haszon oroszlanrésze a behozatali engedély tulajdonosának, tehát az osztrák marhazománynak és nem a sokszor rizikóval küzdő külföldi kereskedőnek zsebébe vándorol. A kormány azonban hajlott a szóra és egy

vágómarha-alapot akar teremteni. („Vieh-fonds"). Ezt az alapot azokból az összegekből akarja táplálni, amiket a külföldi felhajtó lesz köteles majd fizetni.

A fizetés mérvét a külföldi és a bécsi marhák alapján fogják hétről-hétre megállapítani, Magát az alapot pedig egy bizottság fogja kezelni, melyben szemszurátsból helyet juttattak a munkások képviseletének, az Arbeiterkammer-nek is. A befolyó összegeket azután megfeleleztik. Az egyik feléből olcsó huseladást akciózt tesznek lehetővé a szegény néposztály számára. A másik fele agrárius célokat szolgál, mint maga az egész Viehverkehrsgesetz. Az osztrák tenyész- és igásmarha kivitt fogják vele szubvencionálni. Hogy Románia exportjára nézve mit jelent ez a terv, ezt néhány szám fogja megvilágítani: 1930-ban a felhajtott összmenyiség, bel- és külföldi vágómarha, 46.5 százalékát, 1931-ben, amikor már a Viehverkehrsgesetz súlya ránehezedett az importra, az összmenyiség 28.5 százalékát szállította.

Szigorított intézkedések a butoripar forgalmi adójának behajtási rendszerében -- A pénzügyminiszterium újabb rendelete a forgalmi adótörvény alkalmazásáról

Reinhart Gyula álláspontja szerint a rendelet tévedésen alapszik

A pénzügyminiszterium a forgalmi és fényüzési adó alkalmazására a következő újabb intézkedéseket adta ki:

A pénzügyi hatóságok az esetben, ha a kisiparos a globális forgalmi adó esedékes részletét nem fizeti ki, úgy kihágási jegyzőkönyvet nem vehetnek fel, hanem csak az esedékes összeget hajthatják be a közadók rendes behajtási módján.

Ugy az egyéni cégek, mint a részvénytársaságok és szövetkezetek kötelesek a forgalmiadó-törvényben előírt forgalmiadó-regisztert vezetni, azonban az egyéni cégek a forgalmi adót a középérték után, a részvénytársaságok pedig a számlaérték után fizetik.

A kenyér után az eddigi rendszer szerint nem kell kifizetni továbbra sem a forgalmi adót. A kenyér nyersanyagának, a lisztnek forgalmi adóját a malmok fizetik akkor, amikor a lisztet a malomból kiviszik. Ha a malomnak péküzeme van és ha liszt után a forgalmi adót nem fizette meg, úgy a kenyér után kell a forgalmi adót megfizetni.

A butorgyarak kötelesek a forgalmi adót a butornak a gyárból való kiszállítása alkalmával előre meghatározott időn belül kifizetni.

Ezzel kapcsolatban egyébként Reinhart Gyula már fel is szólalt az aradi Kereskedelmi és Iparkamarában és az Asztalosok Szindikátusa a Kamara útján memorandumban kérte a minisztériumtól a fenti diszpozíció megváltoztatását. A minisztérium rendelete ugyanis tévedésen alapszik. A rendelet ugyanis azt a feltevést teszi magáévá, hogy a gyár-

ból csak ugynevezett nyers butor jön ki. Ez után a gyár ki is fizeti a forgalmiadót, még pedig középérték alapján, éppen úgy, mint ahogy a külföldről érkezett árunál a vámtarifát számítják. A fizetés tehát nem számla szerint történik. A rendelet kifejti, hogy a butort az üzletben szokták felszerelni, itt tesznek rá például tükröt, üvegdiszket, stb. Ezzel tehát a butor értéke emelkedik. A rendelet tehát azt követeli, hogy a butor eladása alkalmával küldjön az üzlet tulajdonosa a gyárnak egy számlát az eladási árról és a két érték közötti differencia után szintén fizessenek forgalmi adót. Tekintettel arra, hogy a butorgyarak sem számla, hanem középérték alapján fizetik a forgalmi adót, ilyen nem lehet tőlük követelni. Számla alapján csak részvénytársasági alapon dolgozó gyáraknak kell fizetniük. Ezt a rendszert az egyéni cégeknél nem lehet bevezetni, hiszen különös volna az, hogy rosszabb elbánásban részesítsék a belföldi vállalatokat, mint a külföldieket. A miniszter azzal indokolja rendeletét, hogy a butorgyárosok „nevetésesen” kevés forgalmi adót fizetnek. Ha ez valóban így van, akkor ezt nem az adótörvények és rendeletek hiányosságának, hanem valóban — a forgalom hiányának lehet betudni.

A szőlő után a forgalmi adót akkor kell fizetni, midőn a szőlőből a termést elszállítják.

A pénzügyminisztérium rendelete szerint, az ecet-, a pörkölt kávé, a hentesáru is forgalmiadó-kötelesek. A forgalmiadó alól ezek iparágaknál csak a nyerskávé, továbbá a nyershus mentesek.

Harmincöt millióval károsították meg az államot a halottá nyilvánított bucu-resti-i adófizetők

Leleplezték a „Fekete kerület” adófőnökének büntös manipulációit -- Elkészült a mezőgazdasági adó leszállításának törvényjavaslata

Bucurestből jelentik: A bucu-resti-i Fekete Kerület első szekciójának 2. számú adóhivatalában nagyszabású adóvisszaélések jöttek a nyomára. A visszaélést adóbeszedő ügynökök követték el, egyes adófizetőkkel, illetve nem fizetőkkel együtt, abban a formában, hogy az illetőket eltüntették, vagy pedig halottaknak deklarálták és így leírták adójukat. Az államot az eddigi becslések szerint ilyenformán mintegy 35 millió lejjel károsították meg. A rendőrség az adóhivatal

vezetőjét, Ivancescu adófőnököt letartóztatásba helyezte. Büntársai szintén letartóztatásba kerülnek.

Az „Ordinea Noua” egyébként azt írja, hogy a napokban kerül a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa elé a mezőgazdasági adó leszállításáról szóló törvényjavaslat. A leszállítási kvótát majd a minisztertanács fogja annak idején megállapítani. A többi adó nem leszállítása is aktuális és valamennyire rövidesen sor kerül.

= Leszállították a bánáti gabonaszállítási illetékeket. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a bánáti malmok és gazdák buzamagvak szállítási illetékét 10 százalékkal redukálta. A szállítás zsákokban történik és csak közvetlen úton, nem pedig átrakodással.

= A Sfatul a konverzió és a bíról likvidálás revíziójáért. Bucurestiből jelentik: A Sfatul Negustoresc központi igazgatósága a vidéki delegátusok bevonásával ma este gyűlést tartott, amelyen a konverzióval, a bíról likvidálás módosításával és más aktuális problémákkal foglalkozott.

= A román kereskedelmi flotta új hajója. Bucurestiből jelentik: A román kereskedelmi flotta új hajója, az „Ardealul” ma Constantaba érkezett, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták.

= Készül az agrártermelés megszervezéséről szóló törvényjavaslat. Bucurestiből jelentik: Mihailache miniszter már régebben törvénytervezetet készített az agrártermelés megszervezésére és védelmére. Az ugynevezett Codul Agricol tervezetén az utolsó simításokat most végzi Serban alminiszter. A

végleges tervezet elkészülte után a Codul Agricol-t a kormány a parlament elé terjeszti.

= Minden üveg importált szeszesital után negyven lej aviatikai bélyegilleték fizetendő. Bucurestiből jelentik: A vámvezérigazgatóság rendeletet küldött az összes vámhivataloknak, amelyben az aviatikai bélyegilleték alkalmazásáról intézkedik az illatszerekkel és toalettcikkkel kapcsolatban. Az aviatikai bélyegilleték ezeknél a cikkeknel a következő: 1. lej azoknál a cikkeknel, amelyeknek értéke 50 lej, 50-200 lej értéknel 2 lej, 200 lej értékten felett 5 lej. Aviatikai bélyegilleték fizetendő a következő cikkek után: Parfümök, kivéve a kölni vizet, toalettvíz, halvíz, (parfümös oldatok), fürdőkhöz vagy más célokra használt illatos esszenciák és sok, brillantín, pomádé, krém, hajfesték, szőrtelenítő, illatos papírok, pasztillák, puder porlakban vagy préselve, ajakruzs, körömlakk, festék és krém, szemöldökfesték s bármilyen más szepítőszer. Egyidejűleg a vámvezérigazgatóság rendeletet adott, hogy a vámhivatalok minden üveg külföldről importált szeszesital után 40 lej aviatikai bélyegilletéket rójanak ki.

Óvakodjunk a légytápostól!

Diszokban tényező legyek hordják a halálos betegségek csírát. Bizonyított, hogy legyek útján terjed tífusz, skarlát, gyermek-hasmenés és más életveszélyes betegség. Legyek szárnyain halál juthat otthonunkba. Tűstént öljük meg őket, mielőtt ők ölnek meg minket.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan, könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljék a Flit katonával díszített sárga kaspát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtó

Plombált Flit-kanna hirdetés az utánszótól.

Assael László

gépjavitó műhely

Arad, Calea Radnei 35.

Készíti: Auto-gép és az összes mezőgazdasági gépek alkatrészeit igen jutányos áron. — Rézöntés, réznek olcsó átöntése.

Pontos és szakszerű munkát.

Járadékpapirokat kapnak a nyugdíjasok az elmaradt illetmények fejében

Havonként váltják be a szelvényeket — Adóhátralékot kapnak a munka nélküli iparosok. — Ellenőrt ültet a pénzügyigazgatóság az adóhátralékos kereskedő pénztárába

Bucurestből jelentik: Az elmúlt hét folyamán a kisiparosok egy küldöttsége kereste fel D. R. Ioanescu munkaügyi minisztert, akit arra kértek, intervenáljon a kormánynál a kisiparosok adóbehajtásának enyhítése érdekében. A munkaügyi miniszter a küldöttség kérését a minisztertanács elé terjesztette, amely részletesen foglalkozott az ügygel és azt kedvezően intézte el a kisiparosok szempontjából. A minisztertanács ugyanis utasította a pénzügyminisztert, hogy a kisiparosok adósérelmeit orvosolja. Ennek alapján a pénzügyminiszter a napokban körrendeletet bocsát ki, amelyben utasítást ad a pénzügyigazgatóságnak, hogy azokban az esetekben, amikor a kisiparos igazolni tudja, hogy munka nélkül van, adjanak haladékos adó kiegyenlítésre.

Itt írjuk meg, hogy Mironescu pénzügyminiszter javaslatot készített, mely szerint az állam a hátralékos fizetéseket és nyugdíjakat állami rentékkal fizeti ki. A járadékpapírok egy-egy szelvényét azután havonként váltják be,

ugyhogy a hátralékos fizetések és nyugdíjak 14-16 hónap alatt kiegyenlítésre kerülnek. A pénzügyminiszter ezen javaslata még a jövő hét folyamán kerül a parlament elé.

Ugyancsak bucu-resti-i jelentés számol be arról is, hogy az adóhátralékokkal kapcsolatban ma megjelent a pénzügyminiszternek egy rendelete, amely úgy intézkedik, hogy a pénzügyigazgatóságoknak jogukban áll az adót nem fizető cég pénztárába ellenőrt beültetni, aki a napi bevételt lefoglalja és azt az állam javára inkasszája mindaddig, amíg a hátralékos adó kiegyenlítését nem nyer.

„OLLA”

prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét súlyos utazatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kíméletesen OLLA-t eredeti csomagolásban!

= Arad kereskedői a városi taxák leszállítását kérik. Érdekes beadvány érkezett a mai napon Aradváros vezetőségéhez. A beadványban az Aradi Kereskedelmi Testület vezetősége kifejti, hogy megállapításai szerint, Aradváros a szedi a legmagasabb városi taksákat és illetékeket a kereskedőktől. Erre való hivatkozással felkérték Aradváros pénzügyi osztályát, hogy legalább is annyira szállítsa le a kivetett taxák kulcsát, amekkorát Erdély más városai-ban fizetnek a kereskedők. A beadvány felett, — amely ma érkezett be Berzovan János városi pénzügyi tanácsoshoz, — egyik legközelebbi ülésén határoz Aradváros interimát-bizottsága.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

Egy aradi lap, a városi mozik ellen intézett támadásában, mint egyetlen nagyágyút, bennünket süttött el. Tévesen közli, amikor egy helyilap szerkesztőjét „betársítja” vállalatunkba és nyilvánvalóan megtéveszti mag a hatóságokat, mint a nyilvánosságot, amikor elhallgatja, hogy a mozik nyomtatvány-szállításának egy részét, — amelynek összege egy külvárosi szatócs üzletét sem ingathatná meg, — szabályos árlejtés útján, — amiben az a bizonyos „munkanélkülieknek” nevezett nyomdászkonzorcium is részvevett, — mint legolcsóbb ajánlattal evők nyertük el. Ez is mindössze egy fél évvel ezelőtt történt. Ennek az árlejtésnek hivatalos nyoma van: az előző interimát-bizottság tárgyalta és bennünket senki sem protezsált.

Lovrov Ferenc.

a Lovrov, és Társa-cég tulajdonosa.

Elsőrendű, száraz bükk-, cser-, gyertyánhasáb és dorong tűzifa előnyös árban beszerezhető: Kornis Testvérek R.-T.-nál Arad, Str. ALEXANDRI I. (volt Salac-uca.) Telefon 501.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Motcoi-zenekar. Könnyű és román zene. 19.10. Motcoi-zenekar: Könnyű zene. 20.40. Gramofon. 21.45. Cretoin énekesnő. 22.15. Rendőrzeneakar. — Budapest I. 11.15. Az 1. honvédegyalogezred zenekarának hangversenye. 1.15. A rádió ifjúsági félórása. 2. Déli harangszó. 2.05. Orosz baltalajka zenekar hangversenye. 6. Mesék a gyermekeknek. 7. „A háztartásról.” (Vizváry Mariska előadása.) 7.30. A postászenekar hangversenye. 8.45. „Újság és rádió.” Irta és felolvassa Gáspár Jenő. 9.15. Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8.45. „A zeneművészet klasszikusai.” Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 13.15. Hédeváry Ferenc és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 14.30. Pablo Casals lemezek. 15.10. Szór gramofon. 17.20. Isserlis Gyula zongoraművész. 21.40. Ének a szabad uccáról. 20. Bécsi operettekből:

Előadja a Holzer-zenekar. Coty szoprán. Ziegler tenorista. 0.15. Gaudriot-jazz. Medina Dario énekével. — Belgrád. 13. Rendőrzeneakar. 14.05. Gramofon. 14.35. Gramofon. 19. Gramofon. 19.45. Rendőrzeneakar. 22. Gorska Anita énekesnő. 0.30. Cigányzene. — Berlin. 18.30. Fuvós zenekar. 21.10. Kétszáztagu zenekar hangversenye. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Tánczene. 16.30. Rendőrzeneakar. 20.40. Strauss-dalok. 21.55. Zathureczky Ede hegedőhangversenye. — Milano. 19. Tánczene. 21. Vegyes zene. 22.30. Operett E. — Prága. 8.15. Zenés ébresztő. 13. Gramofon. 14.15. Gramofon. 15.40. Gramofon. 20.25. Német H. 21. Katonazene. 23. Rendőrzeneakar. Majd: Gramofon. — Róma. 19.30. Énekverseny. 22.45. Mascagni: Lodovetta című háromfelvonásos operája. — Svájc. Aleman adó. 18. Magyar táncok és népdalok. Gramofon. 23.40. Operett-részletek. — Varsó. 19. Szimionikus hangverseny. 22. Népies hangverseny. 24. Tánczene.

SZERDA, AUGUSZTUS 24.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.40. Puccini; Bohém-

élet. Gramofon. Születés hírek. — Budapest I. 11.15. Allástalan. Zenészek Szimionikus Zenekarának hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. A rádió házikvítettjének hangversenye. 6. Költemények. 7. Dr. Kárpáth Zoltán magyar nótákat zongorázik. 8. Gramofonhangverseny. 9.25. „Cassandra, a csodaló”. Novella: Irta és felolvassa Palásthy Marcell. 9.45. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 11. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéház-ból. 12.20. Hangverseny. — Bécs. 14.40. Gramofon. 19. Hangverseny. 21.20. Maeterlinckről. Miklosich Dóra és Unger Lajos előadása. 21.50. Maeterlinck: A hét herceg. 22.45. A jövő évad hangosfilmjeinek részletei. Utána: Tánczene, majd: Korngold-jazz. — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 19. Gramofon. 20. Népdalok. 21.30. Voskresenka énekesnő. 22. Schumann vonósnygyes. 22.40. Puccini: Pillangókisasszony. Gramofon. Utána: Szórakoztató zene. — Berlin. 18.30. Szórakoztató zene. 20.20. Busoni ismeretlen kamaraművei. 22. Klasszikus operettek. Utána: Tánczene Bécsből. — Hellsberg. 19. Szórakoztató zene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, szöveget, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

KOLCSÓNÓZ MEGERTÉS jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2795

ALKALMAZÁS.

INTELLIGENS URILEANY Irodai alkalmazást keres. Tökéletesen bírja a román és magyar nyelvet. Perfekt gépirónő. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VILLANYSZERELŐ, házmesteri állást keres szept. 15-re. Cim v. Berossényi Miklós-u. 26. Béresné. 2782

INTELLIGENS, jómegjelenésű, független urinó aki a háztartás minden ágában jártas kitűnően főz. házvezetőnői állást keres magános urnál, urnónél vagy házaspárnál. Vidékre is megy. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2754

LAKÁS.

2 SZOBÁS ucai lakás kiadó. Str. Sarmisogethuza N. 12. (Aranykéz-u.) 2792

KERESSEK 3 szobás lakást szeptember 1-re. Esetleg magán lakást, amely 2 szobás is lehet. Cim: Földi Mária, Kálvin János-u. 28. 2786

KIADÓ eszesen butorozott ucai szoba külön bejáratú, fürdőszobával. Könyök-uca 11a. I. emelet jobbra. 2559

EGY-KEF és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalában. a Minorita templommal szemben.

2 szobás és 3 szobás lakás

mellékkelhelyiségekkel, egy nagy pince, egy garázs, egy műhely, egy szilváskert, fátelpek kiadók.

Észdeli esilvatermés eladó. Érdeklődni lehet: Luck, Str. Cuza Voda 25/27.

Kiadó négyszobás lakás,

fürdőszoba és mellékkelhelyiségekkel. — Bővebbet ugyanott emelet jobbra, Str. Filipson (v. Florián-uca) 9. 2789

Magánház,

3 szobás, fürdőszobás, vagy földszintes 8 szobás, fürdőszobás lakást keresek bérbé. Cim a kiadóhivatalban:

VÉTELESEMLADAS.

Háztartás feloszlása folytán elegáns lakberendezés sürgősen eladó. Érdeklődők címeit az Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Butor” jellegre kérjük leadni. 2747

BÉRBE, ESETLEG VÁSÁRLÁSRA KERESSEK jókos tisztá heverő-sezlonc, ru hásszekrényt, szőnyeget. Címeket ajánlatokkal az Aradi Közlöny főkiadóhivatalába kérek. 2636

SÜLYESZTHETŐ PFAFF VARRÓGÉP, neszer, sakk, rézágy, intarziás, antik szekrények, asztalok, vitrinek, Biedermayer székek, komód, fali vitrin, tükrök, festmények, modern és régi szobaterendezések, perzsaszőnyegek, gyönyörű vázák, modern fotelok, ékszeres, álló villanylámpák, ágyak, szekrények, tonet székek, faragot garnitúra, antik óra, zongorák, hegedők, 12 személyes ezüst evőeszköz, 12 személyes Neu Wien étkezőkészlet, disztárgyak, stb. ELADOK. — SALGONÉ bizományi üzlete. Str. Horla I. (Széchenyi-uca) Neuman-dal. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Ruhák, kabátok festése és vegyitisztítása új gépekkel a legmodernebb állású a legszébbben s leggyorsabban Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-uca) 13.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!

Téviratcím: „HUNGARIOTEL”.

KERESSEK különböző szőrméket, u. m.: perzsabundát, nutriát, hermelint, perzsa darabokat, arany fogsorokat, gyári és perzsa szőnyeget, komplett szobaberedendezéket, ezüsttárgyakat, figurális porcellánokat, Biedermayer szalon két Biedermayer fotelt antik butorokat, már más porcellánokat, üveg és porcellán ser vízeket stb. SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horla I. (Széchenyi-uca) Neuman-dalota. 1000

JÓ ALLAPOTBAN levő fürdőszoba porcellán mosdó megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Olcsó árak

mellét szép és jó

szőrmeszükségeit

Zimmermann Sándor

szücsnél, v. Eötvös-u. 5., szerezheti be. Ugyanott szőrméjavítások és alakítások olcsón eszközöltetnek. 2790

Nagyteljesítményű sódaráló olcsón eladó. ASSAEL-gyár, Arad.

Paladics György

asztalos-mester készit:

épület, butort

és berendezéseket

feltűnő olcsó árban. Arad, Str. Ghiba Birta 16. v. Varjassy József-uca.)

Műlábak,

műkezek, valamint Orthopéd készülékek. ludalpbetétek, sérvköök és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa ógnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.

Constructia

Jritthaer S. A.

Építési és Mérnöki iroda Arad, Str. J. Vulcan (Kazinczy-uca) 6. sz. Eivállal új építkezéseket, átalakításokat, vasbeton munkálatokat. Jótállás mellett névvel falának szárazzá tételét saját módszere szerint, valamint köz- és magánépületek tervezését, építkezések vezetését, ellenőrzését és felülvizsgálását.

OKTATÁS.

Izr. Leányinternátus

elsőrendű ellátást, nevelést, correpetálást nyújt olcsó díjakért. Magánv. zsgálatokra biztos sikerrel előkészit. Prospektust díjmentesen küld. Arad, Str. Popa I. Russu 3. (v. Lujza-uca).

INGATLAN.

JÖVEDELMEZŐ üzletes sarokház 6 lakással, v. Thököly Imre-uca-ban eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

5X1 SZOBÁS LAKÁSOS BÉRHÁZ és a Mossóczy-telepen egy TELEK olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Beraktározást

nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.

Pályázati hirdetés.

Az Erdélyrészi Falisziviselők Egyesületének aradi körzete pályázatot hirdet 8 egyenként 6000 leles gyermekneveltetési ösztöndíjra.

A kérvények 1. hó 26-ig nyújtandók be Anhaltzer Ignác egyesületi elnök címére, Arad, Piața Avram Iancu 3. szám. Az ösztöndíjra csakis rendes tagok, szegénysorsu, középiskolás gyermekek tarthatnak igényt. 2787

Hirdessen a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben

Deákvizumokat hoz előnyös áron **Sándor Ferenc** vizumirodája, a prefekturával szemben.